

INS

INSPIRATIVNÍ STORY

1/2025 | Čtvrtletník Svazu měst a obcí České republiky

Energetika pro budoucnost

Slovo předsedy Svazu měst a obcí ČRstr. 5

František Luklstr. 7
Energetická soběstačnost obcí už není volba, ale nutnost

Tři místopředsedové SMO ČR odpovídajístr. 8
Obnovitelná energie, budoucnost energetiky i volba aut

Střípkystr. 12
Krátké zprávy ze světa samospráv

Svazová agenda v kostcestr. 14
Z jednání komor, komisí a pracovních skupin Svazu

Průvodce energetikou 2025str. 16
Téma vydání

Roma road showstr. 54
Inspirativní projekty

Společná radost v zimním časestr. 56
Fotogalerie z vašich obcí

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá
redakce: Alexandra Kocková, Michaela Mottlová,
Lenka Zgrajová

Kancelář: 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4
tel.: 234 709 711, e-mail: kockova@smocr.cz
ID datové schránky: 5fkgwn3
Grafická úprava a DTP: www.magnetico.cz
Tisk: Jiřina Danková
Uzávěrka tohoto čísla: 14. 2. 2025
Ev. č.: MK ČR E 14584

Milí čtenáři,

s radostí Vám představuji první vydání nového čtvrtletníku Svazu měst a obcí České republiky. Nový časopis navazuje na dlouholetou tradici měsíčníku Informační servis SMO ČR, známého pod zkratkou INS. Rozhodli jsme se tuto zkratku ponechat, protože ji mnozí z Vás dobře znají a spojují s kvalitními informacemi pro samosprávy. Náš nový čtvrtletník však dostává nový podtitul – Inspirativní Story, který lépe vystihuje jeho nové zaměření na příběhy lidí a projektů, jež posouvají hranice možností a inspirují okolí.

Časopis jsme vytvořili jako prostor pro sdílení inspirativních příběhů a užitečných informací, které Vám mohou pomoci při Vaší práci i v každodenním životě. Věříme, že Vám přinese nejen cenné rady, ale také nové impulzy a motivaci pro rozvoj Vašich komunit.

Každé číslo bude zaměřeno na hlavní téma, přičemž toto se věnuje energetice. Na stránkách čtvrtletníku naleznete průvodce moderní energetikou – od legislativních změn až po konkrétní příběhy obcí a jednotlivců, kteří hledají cesty k energetické soběstačnosti. Připravili jsme pro Vás rozhovory s odborníky, jako je Jaroslav Míl či Mirek Topolánek, ale také s řadou starostů a představitelů veřejné správy, kteří přinášejí cenné pohledy na téma obnovitelných zdrojů, komunitní energetiky a udržitelnosti.

Věříme, že nový čtvrtletník bude Vaším příjemným společníkem nejen při práci, ale i ve chvílích odpočinku, kdy hledáte inspiraci nebo zajímavé čtení. Doufáme, že Vás zaujme a potěší nejen výběrem témat, ale také pestrým obsahem a osobními příběhy, které Vás mohou provázet u šálku kávy nebo na cestách.

Na závěr bychom rádi poděkovali za Vaši podporu a těšíme se na Vaše názory či tipy, které nám můžete posílat na e-mail: kockova@smocr.cz.

Přejeme Vám příjemné čtení!

Alexandra Kocková
tisková zástupkyně Svazu

Pardubický kraj + Královehradecký kraj
4. 3. 2025 | Pardubice

Kraj Vysočina + Jihočeský kraj
13. 3. 2025 | Jihlava

Jihomoravský kraj + Zlínský kraj
20. 3. 2025 | Brno

Hl. město Praha + Středočeský kraj
25. 3. 2025 | Praha

Plzeňský kraj + Karlovarský kraj
1. 4. 2025 | Plzeň

Olomoucký kraj + Moravskoslezský kraj
3. 4. 2025 | Olomouc

Ústecký kraj + Liberecký kraj
8. 4. 2025 | Ústí nad Labem

- Praktická témata pro vaši každodenní práci
- Upevňování spolupráce v regionu
- Navázání nových pracovních i přátelských vztahů
- Inspirace pro vaše nové projekty
- Ověření dodavatelé a odborníci
- I letos zdarma!

Letošní Krajská setkání v novém formátu

Věříme v mezikrajskou spolupráci: 7 Krajských setkání v 7 krajských městech
- vždy spojené dva sousedské kraje, které se budou v roli hostitele střídát

Témata, která jste si vybrali:

- vybraná z Vašich více než 500 odpovědí na náš dotazník
- více prostoru na osobní konzultace s odborníky, kteří budou přímo na místě.

Děkujeme

Generální partneři

Partneři

Slovo předsedy

Vážené starostky, vážení starostové, kolegové a partneři,

energetika dnes patří mezi klíčová témata, která ovlivňují každodenní životy nás všech. Rostoucí ceny energie, nové legislativní změny a technologické inovace kladou před naše města a obce nové výzvy, ale zároveň otevírají prostor pro příležitosti, o kterých bychom ještě před pár lety nemohli uvažovat. Je proto nesmírně důležité, abychom jako Svaz měst a obcí České republiky zůstali na čele těchto změn a poskytovali podporu všem, kteří usilují o energetickou soběstačnost a udržitelnost.

Návrh zákona OZE III má být jedním z legislativních nástrojů, který přináší konkrétní kroky k podpoře moderní energetiky. Sdílení energie mezi obcemi, akumulace přebytků z obnovitelných zdrojů nebo agregace flexibility – to jsou termíny, které dnes získávají konkrétní podobu a mění naše uvažování o tom, jak spravujeme energetické zdroje. Naše obce se díky těmto změnám mohou stát nejen spotřebiteli, ale i producenty energie, čímž posílí svou soběstačnost a stabilitu.

Tento posun však vyžaduje nejen legislativní podporu, ale i spolupráci mezi státem, průmyslem a samosprávami. Proto SMO ČR intenzivně jedná s vládou i experty, aby obce měly k dispozici dostatečné nástroje a prostředky pro investice do obnovitelných zdrojů. Zároveň se snažíme přispět k tomu, aby každá obec – malá i velká – měla přístup k odbornému poradenství, technologiím a finančním zdrojům potřebným k realizaci těchto projektů.

Inspirací jsou nám také příběhy našich členů. Obce jako Hostětín či Dívčí Hrad ukazují, že i menší sídla mohou být v čele udržitelnosti, když se spojí odvaha a inovativní přístup. Ať už jde o centrální vytápění biomasou, solární panely nebo dokonce větrné elektrárny, každý projekt má potenciál měnit životy občanů a přispívat k ochraně životního prostředí.

Energetika je však pouze jednou částí naší cesty k udržitelnosti. Stejně důležité jsou otázky odpadového hospodářství, dostupného bydlení či digitalizace, které budou dalšími klíčovými tématy tohoto čtvrtletí.

Závěrem bych rád popřál novému čtvrtletí Svazu měst a obcí ČR úspěšný start. Věřím, že se stane důležitým zdrojem inspirace, užitečných informací a přírodních příběhů z našich obcí a měst. Nechtě každý jeho čtenář nalezne v jeho obsahu podněty a motivaci, které pomohou posunout naše společné úsilí o moderní a udržitelné prostředí o krok dál. Děkuji všem, kteří se na této cestě podílejí.

Těším se také na naše letošní setkání, ať už při příležitosti konferencí, školení nebo osobních návštěv ve vašich městech a obcích.

František Lukl
předseda Svazu

XX. SNĚM

29.–30. 5. 2025

Parkhotel Plzeň (U Borského parku 2791/31, Plzeň)

Letos se můžete poprvé přihlásit na Sněm on-line.

Bez vašeho hlasu se neobejdeme.

Pokud již nyní víte, že se nemůžete účastnit osobně, nezapomeňte zplnomocnit jiného hlasujícího. Bez vašeho hlasu nebude letošní Sněm usnášeníschopný.

Co jsme pro vás připravili?

V letošním roce se jedná o Sněm nevolební. Hlavním tématem bude tak změna Stanov a revize Priorit Svazu. Páteční den bude věnován setkání a následné diskuzi s čelnými představiteli státu. Zváni jsou prezident republiky, předseda Senátu, předseda vlády, ministři i další zástupci státní správy.

Děkujeme

Generální partneři

Hlavní partneři

Partneři

František Lukl: Energetická soběstačnost obcí už není volba, ale nutnost

Energetika, hlavní téma prvního čísla našeho nového čtvrtletníku, je také tématem našeho rozhovoru s předsedou SMO ČR Františkem Luklem. V redakci jsme se ho zeptali nejen na aktuální energetickou situaci v Kyjově, kde působí jako starosta, ale také na výhody spolupráce Svazu měst a obcí s ministrem průmyslu a obchodu Lukášem Vlčkem, který má bohaté zkušenosti z komunální politiky. Rozhovor se dotkne i toho, co SMO ČR považuje za klíčové v oblasti energetické bezpečnosti a jakým způsobem pomáhá obcím v edukaci a přípravě na budoucí výzvy.

Jaká je aktuální energetická situace v Kyjově? Realizuje město projekty, které přispívají k energetické soběstačnosti?

Kyjov v posledních letech intenzivně pracuje na zvyšování své energetické soběstačnosti. Realizovali jsme několik projektů zaměřených na obnovitelné zdroje energie, například instalaci fotovoltaických panelů na budovách škol a veřejných institucí. Zároveň jsme investovali do modernizace veřejného osvětlení, které je nyní energeticky úspornější. Naším cílem je nejen snížit náklady města, ale také přispět k ochraně životního prostředí.

Jak vnímáte výhody spolupráce SMO ČR se současným ministrem průmyslu Lukášem Vlčkem, který má bohaté zkušenosti z komunální politiky?

Spolupráce s ministrem Vlčkem je pro Svaz měst a obcí obrovskou výhodou. Jeho dlouholeté zkušenosti z komunální politiky a znalost fungování samospráv přináší do diskuze o energetice a dalších klíčových tématech praktický pohled. Navíc chápe specifické potřeby měst a obcí, což usnadňuje komunikaci mezi samosprávami a státem.

Co momentálně vnímá SMO ČR jako zásadní v řešení energetické bezpečnosti pro obce a co pro to dělá?

Energetická bezpečnost je pro obce klíčovým tématem, zvláště v kontextu rostoucích cen energií a výzev spojených s klimatickými změnami. SMO ČR se zaměřuje na podporu legislativních změn, které usnadňují investice do obnovitelných zdrojů energie a jejich sdílení mezi obcemi. Kromě toho poskytujeme poradenství, organizujeme odborné konference a usilujeme o dostupné finanční nástroje, které obcím umožní realizovat projekty na posílení jejich energetické soběstačnosti.

Jak pomáhá SMO ČR obcím při edukaci v této oblasti?

SMO ČR pořádá pravidelná školení a webináře zaměřené na energetiku, kde obcím poskytujeme nejnovější informace o legislativě, dotačních programech a technologických možnostech. Zároveň vytváříme praktické příručky a studie, které samosprávám pomáhají lépe porozumět komplexní problematice energetické bezpečnosti a obnovitelných zdrojů. Naší snahou je také propojit obce s odborníky a ukazovat příklady dobré praxe, které mohou být inspirací pro jejich vlastní projekty. (Pozn. Redakce: Všechny podrobnosti a konkrétní data najdete na našem webu www.smocr.cz, kde pravidelně sdílíme aktuální informace, příklady dobré praxe a nástroje na podporu obcí.)

Střecha plaveckého bazénu Kyjov, archiv redakce

Obnovitelná energie, budoucnost energetiky i volba aut

Jak města a obce pracují s obnovitelnými zdroji energie? Jaké výzvy je čekají v oblasti komunitní energetiky a jaké klíčové kroky by měly podniknout v budoucnu? O své zkušenosti a názory se podělili místopředsedové Svazu měst a obcí ČR – primátor Olomouce Miroslav Žbánek, starosta Postoloprte Zdeněk Pištora a starosta Velkého Oseku Pavel Drahovzal. A na závěr prozradili i to, zda při cestách raději usedají za volant benzínového, nebo elektrického auta.

Jak pracujete s obnovitelnými zdroji energie ve vaší obci? Jaké využíváte? Můžete uvést příklady?

Miroslav Žbánek:

Statutární město Olomouc podniká kroky k co nejefektivnějšímu hospodaření s energiemi. Při uvádění energetických opatření do praxe se řídíme nástroji, které k tomu máme zpracované. Jsou to například Energetická politika statutárního města Olomouce, Adaptační a mitigační strategie města

Olomouce nebo Memorandum o spolupráci na projektu energetického společenství. Všechny tyto materiály se zabývají zejména nakládáním s energiemi, šetřením nákladů či snižováním uhlíkové stopy.

Na základě těchto strategických dokumentů pak přijímáme nejúčinnější energetická opatření, například v oblasti fotovoltaiky. V tuto chvíli máme například zpracováno více než dvacet studií proveditelnosti pro umístění fotovoltaických systémů na střechy městských budov.

Velkým tématem pro rok 2025 je také oblast komunitní a komunální energetiky. Abychom si mohli v budoucnu přebytečnou energii sdílet v rámci našich městských společností, řešíme na základě výzvy Ministerstva životního prostředí založení Energetického společenství Olomouc, do kterého je zapojeno třicet subjektů z okruhu našich městských společností, včetně školských organizací.

Vážně nyní přemýšlíme také o dalších obnovitelných zdrojích energie, například myšlenka energetického využití gastroodpadů na bioplynové stanici městské

čistírny odpadních vod. Snahou je dosažení maximální energetické soběstačnosti při minimalizaci environmentálního dopadu.

Dostáváme také nabídky od renomovaných obchodních společností na realizaci a provozování větrných elektráren na vhodných pozemcích, které město Olomouc vlastní. Příslušný odbor našeho magistrátu podané nabídky postupně vyhodnocuje. Velkou ambicí do budoucna by pro město byla vlastní větrná elektrárna a sdílení elektřiny v rámci zakládaného Energetického společenství Olomouc.

Zdeněk Pištora:

Využívání obnovitelných zdrojů vnímáme jako důležitý krok směrem do budoucna. Zároveň však musíme konstatovat, že jsme se teprve nedávno začali zabývat identifikací klíčových oblastí a možnostmi, které by mohly přispět k udržitelnému rozvoji a snížení energetické závislosti.

V Postoloprtech jsme tedy na startovní čáře, přestože některá dílčí environmentální opatření už máme za sebou. Ať už jde o zateplení městských objektů, otevření re-use centra v roce 2024, obnovu některých vodních ploch či specifickou výsadbu rostlin odolných proti suchu, které náš region každoročně trápí. V minulých dvou letech jsme započali částečnou výměnu veřejného osvětlení za úspornější variantu, která bude zcela dokončena v letošním roce za přispění dotace. Do vymezených lokalit instalujeme lampy s dobíjením přes solární panel. V energeticky náročných provozech jsme nainstalovali kogenerační jednotky.

Za sebou máme posouzení možnosti instalace solárních panelů na vybraných městských budovách. Zatím jsme k realizaci nepřistoupili, ale pokračujeme

dál a uvidíme, co přinese čas a jaká bude realita komunitního sdílení energie. Slunečných dnů máme sice dostatek, v tomto ohledu se však jako větší problém jeví skutečnost, že řada střech svými parametry pro instalaci panelů nevyhovuje.

Omezený je u nás také vodní potenciál, přesto se snažíme využívat blízkosti dvou klíčových vodních toků. Například zavlažování fotbalového areálu je řešeno moderním systémem s využitím blízké Chomutovky. Průběžně usilujeme o čerpání dotací, zejména z národních fondů. Asi nejviditelnější realizací jsou opravené vodní nádrže v Malnicích a Mradicích, které přispívají k lepší retenci vody v krajině.

Pavel Drahovzal:

Ve Velkém Oseku klademe velký důraz na udržitelné hospodaření s energiemi a postupně zavádíme technologie, které nám umožní snížit energetickou náročnost a zvýšit soběstačnost obce. Jedním z klíčových prvků naší strategie je využívání tepelných čerpadel vzduch-voda. Tato technologie nám umožňuje

efektivně vytápět veřejné budovy s minimálními provozními náklady a zároveň významně snižuje naši uhlíkovou stopu. Tepelná čerpadla jsme již instalovali v mateřské škole a hasičské zbrojnici, kde se jejich přínos ukázal jako velmi efektivní.

Dalším krokem je instalace fotovoltaických elektráren, které plánujeme umístit na střechy několika klíčových obecních budov. Konkrétně se jedná o mateřskou školu, základní školu a budovu podtlakové kanalizace. Využití solární energie nám umožní pokrýt značnou část spotřeby elektřiny těchto zařízení a snížit jejich provozní náklady. Fotovoltaickou energii již několik let využíváme na části veřejného osvětlení přes panely a také na 2 multifunkčních stojanech pro nabíjení elektrokol a poskytování veřejné WIFI u základní školy a odpočinkového místa na cyklostezce do Kolína.

V oblasti komunitní energetiky sledujeme aktuální vývoj legislativy a hledáme cesty, jak se zapojit do energetického sdílení. Věříme, že zapojení do těchto projektů nám v budoucnu umožní lépe využívat vyrobenou energii a sdílet ji mezi jednotlivými objekty v obci.

Obnovitelné zdroje energie vnímáme jako nezbytnou součást moderního a odpovědného přístupu k obecní správě. I když jsme stále na cestě k vyšší soběstačnosti, věříme, že kombinace tepelných čerpadel, fotovoltaiky a dalších inovativních řešení nám umožní snížit náklady a zároveň přispět k ochraně životního prostředí.

A co podle vás představuje klíčové řešení v oblasti energetiky do budoucna?

Miroslav Žbánek:

To je jako věštit z křišťálové koule. Jde o to, jakou budoucnost máme na mysli. Energetiku čeká v příštích desetiletích zásadní přeměna směrem k udržitelnosti. Legislativní rámec této přeměně v našich podmínkách stanovil balíček „Fit for 55“ v rámci zelené dohody pro Evropu – závazku Evropské unie dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality.

Klíčové bude řešení spojené s přechodem k obnovitelným a jaderným zdrojům, které nabízejí nízkoemisní řešení potřeb primární energie. Svoji nezastupitelnou roli bude zastávat také teplárenství. Teplárny poskytují teplo a teplou vodu pro mnoho domácností, veřejných institucí včetně škol a průmyslových provozů. V příštích letech čeká sektor zásadní proměna s tím, jak bude nahrazováno uhlí, které je nyní hlavním palivem. Dnes jsou v České republice soustavy zásobování tepelnou energií (SZTE) rozprostřeny prakticky ve všech velkých, středních i menších městech. Nejinak je tomu i v Olomouci.

V příštích letech je třeba počítat s plynifikací současných uhelných zdrojů. Ale zemní plyn je nutné považovat pouze za přechodný zdroj, který má pomoci státům EU ke klimatické neutralitě v roce 2050, pokud se něco nezmění. Narůstá může podíl bioplynu. Velkou výzvou je téma energetického využití komunálního odpadu. V této souvislosti byla založena Servisní Společnost odpady Olomouckého kraje, a. s. Velký potenciál má i využívání tepelných čerpadel a jejich další vývoj, zejména těch průmyslových.

Vláda ČR schválila 18. prosince 2024 Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu, který obsahuje cíle a politiky ve všech pěti rozměrech energetické unie na období 2021–2030 s výhledem do roku 2050. Aktualizace Státní energetické koncepce je stále v připomínkovém řízení.

Všechny tyto probíhající změny mohou mít značné socioekonomické dopady pramenící z rizik v podobě nestability a nedostupnosti dodávek energie, vysokých cen energií nebo hrozeb rozpadu hospodářských celků s odlišnými zájmy. Pokrok v klíčových oblastech energetiky vyžaduje pochopení a přijetí ze strany veřejnosti. Proto jsou důležitou součástí nejen řešení vědecká, technická, výzkumná, či technologická, ale své místo má přenos poznatků a popularizace energetiky v rámci všeobecného vzdělávání naší společnosti.

Vodní nádrž Malnice

Zdeněk Pištora:

Klíčovým řešením do budoucna v oblasti energetiky je inovace na udržitelné zdroje energie doplněné o technologie pro skladování energie. Je třeba velice uvážlivě přistupovat k instalaci fotovoltaiky i větrných turbín, protože nutnost potřeby je sice důležitá, ale pro životy lidí je neméně důležité, aby tato zařízení nerušila estetické vnímání a základní komfort občanů. Řešením jsou zároveň i pokročilé technologie bateriových systémů (kapacita, efektivita...), hlavně dostupnost, aby se tím zkrátila délka přenosu elektrické energie.

Do budoucna by se také mělo řešit využití městského odpadu pro energetické využití, a hlavně využít smart technologie, které umožní efektivní řízení poptávky a dodávky energie, čímž se minimalizují ztráty.

Zatím se nám ovšem zdá, že prvním úkolem, který se dá řešit bezodkladně, a především na začátku může obcím přinášet velký profit, je vzdělávání občanů a jejich podpora, hlavně v oblasti využití střešních panelů, případně podpora větrných farem v okolí obcí.

Pavel Drahovzal:

Klíčové je, aby se minimalizovala spotřeba energie zejm. z fosilních paliv. Dále, aby vyrobená energie z OZE byla využita v místě (obci/měste) výroby a nepřenášela se na velké vzdálenosti. Tím se sníží ztráty při přenosu elektřiny a zvýší efektivita energetického systému obcí.

Nakonec něco na odlehčení – preferujete auto na benzín nebo na elektřinu?

Miroslav Žbánek:

Je mi úplně jedno, jaký pohon má auto, ve kterém jedu, pokud splňuje moje požadavky na účelnost, provozní náklady a zákonné ekologické podmínky. Nejsem ideologický, ale praktický řidič. Stejně tak neřeším, jaký čip mám v telefonu a doma topím kombinovaně plynem, elektřinou (mám fotovoltaiku) i dřevem v krbu podle aktuálních provozních potřeb a nákladů. V jakékoliv lidské činnosti je obrovské riziko vsadit všechno na jednu kartu. Každá banka vám poradí, ať diverzifikujete rizika svých investic, tak proč slepě vsadit ze dne na den na Green deal a čekat co se stane.

Zdeněk Pištora:

Dokud nebudou mít elektroauta řádný dojezd a dokud nebude dostatečná síť dobíjecích bodů, tak zásadně benzínový motor.

Pavel Drahovzal:

Obvykle na delší cesty preferuji veřejnou hromadnou dopravu, je určitě v kontextu ekologičtější, nemusím se zatěžovat parkováním a poskytuje i zázemí pro práci s počítačem na cestě. A při velmi dobrém stavu a dostupnosti veřejné dopravy v ČR (železnice, autobusová doprava, tramvaje) je v podstatě jen

velmi málo míst v ČR, kam se veřejnou dopravu nedostanete, např. na Sněžku. Velmi rád chodím a jezdím na kole, takže auto využívám jen velmi málo, nebo ve sdíleném režimu s kolegy či přáteli. Měl-li bych preferovat sám auto, pak na delší cesty benzínové auto kvůli dojezdu a flexibilitě. Pro kratší vzdálenosti do 25 km pak elektroauto, které je ideální pro městský provoz a šetrnější k životnímu prostředí. Takto to máme nastaveno u technických služeb v obci, kdy po obci využívají elektromobily a mimo obec auta s klasickými spalovacími motory.

Střípky

V Jihočeském kraji pomáhá s nárůstem pacientů **telemedicínská služba**. Aplikaci si od doby jejího spuštění v roce 2024 stáhlo asi 25 tisíc Jihočechů. Využívána byla zejména o vánočních svátcích. Díky této službě řada pacientů nemusí čekat na pohotovost a své zdravotní problémy mohou řešit z domova. Velké části pacientů je přes online ordinována stejná léčba jako těm, kteří přijdou fyzicky na pohotovost.

1

Každá obec by měla mít přehled o tom, jak plní své cíle v oblasti odpadového hospodářství. Jak jsou na tom s produkcí komunálního a objemného odpadu nebo s tříděním jednotlivých komodit, ukazuje **nový datový nástroj**, který zveřejnilo MŽP s Českou informační agenturou životního prostředí CENIA. Na jednom místě tak zájemci najdou přehledná data, což podpoří efektivnější plánování s nakládáním odpadů.

Nezaspali jste i vy? Řada obcí nedoplnila do **elektronické sbírky** starší a dlouho neměněné vyhlášky a nařízení. Například tržní řády, které ve většině případů mimo jiné zakazují podomní prodej, nebo vyhlášky týkající se zákazu hazardu, pohybu psů, poplatků za odpad atd. Nově vydané vyhlášky musí obce už tři roky zveřejňovat v centrální elektronické sbírce zřízené MV. Do 2. 1. měly možnost takto dodatečně uveřejnit i starší právní předpisy. Ty, které tam nejsou, neplatí.

Předejdeme tragédiím podobným lednovému požáru v mostecké restauraci U Kojota! Stovky hasičů již zkontrolovaly po celé republice **v restauracích mobilní topidla**. Výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková se také dohodla s generálním ředitelem Hasičského záchranného sboru Vladimírem Vlčkem, na zpracování metodiky pro obce, kde jsou uvedeny základní informace, podle nichž mohou stavební úřady dělat kontroly samy.

2

Výrobci baterií, pneumatik, elektrozařízení mají ze zákona tzv. rozšířenou odpovědnost za své výrobky – a to po celou dobu jejich životnosti a i po jejím skončení. Musí tedy zajistit i **zpětný odběr**. Aby měl stát jistotu, že výrobci své povinnosti dostojí, vybírá od nich kauci, která má pomoci zajistit financování nákladného sběru a recyklace. Příkladem je fotovoltaika. MŽP zamýšlí kauci zvýšit. Podnikatelé, ale i obce mají výhrady. Obávají se, že původně navržené zvýšení kauce na 2,5násobek současně výše by mohl narušit stávající systém efektivní spolupráce mezi výrobcí a obcemi. V připomínkovém řízení Svaz upozornil také na to, že zvýšení kauce mohou výrobci přenést na spotřebitele.

Kvůli novému zákonu o **kybernetické bezpečnosti** investují obce v Olomouckém kraji desítky milionů korun do zabezpečení počítačů, systémů a sítí. Pro útočníky jsou výhodným cílem, spravují totiž data se zajímavou hodnotou na černém trhu. Největším bezpečnostním rizikem však nadále zůstávají samotní zaměstnanci. Jak jste na tom u vás? Vnímáte i vy toto nebezpečí?

Recyklace starého oblečení jenom teoreticky? Od ledna má každá obec zajistit **sběr textilního odpadu**. Podle některých starostů si ale firmy odebírající použité oblečení za službu, která byla dříve zdarma, nově účtují tisíce korun. Některé organizace navíc pod nápořím rostoucí poptávkou hlásí stop stav, a kontejnery tak v několika obcích stále chybí. Podle mluvčí ministerstva životního prostředí Veroniky Krejčí konkrétní způsob likvidace textilního odpadu ale záleží na obci. Využití mohou kontejnery na textil, sběrné dvory, pytlový sběr či případně pravidelný sběr do dočasně přistavených nádob.

Zahraniční zastoupení Czech-Tourism pro Skandinávii ve spolupráci s Czech Convention Bureau zahájilo letošní sezónu **prezentací Česka na prestižním MICE&B2B workshopu TravelMatch 2025 v Oslu**. Akce, která se konala v první polovině ledna, přilákala na dvě stovky norských nákupčích – profesionálů působících v cestovním ruchu. Tuzemsko se jim představilo v roli Destinace roku. Přivítána byla více než desítkou českých partnerů z řad hotelů, DMC agentur, zástupců vybraných turistických cílů a regionálních convention bureau.

Svaz podpořil požadavky Soudcovské unie ČR, která upozorňuje na nepřijatelný způsob projednávání změn v oblasti odměňování představitelů veřejné správy. Změny týkající se platů soudců byly součástí návrhu zákona, k němuž byl **dodatečně připojen přílepek týkající se odměňování členů zastupitelstev**. Takový postup SMO ČR považuje za nepřijatelný a v rozporu s principy transparentního legislativního procesu.

V tomto roce vstoupí v platnost nová povinnost zavádějící **minimální podíl 5 % biopotravin ve veřejném stravování**. Ty se nově objeví v jídelničce veřejných institucí, jako jsou třeba i úřady, menzy, domovy seniorů nebo nemocnice. U škol je tento podíl stanoven na 2 % z hmotnosti porce. Změnu podle dostupných informací podporuje více než polovina Čechů. Důraz je kladen také na původ potravin.

1 Mimo Jihočeský kraj poskytuje telemedicinu např. i Fakultní nemocnice Olomouc

Foto: FN Olomouc

2 Požár v mostecké restauraci U Kojota byl ničivý

Foto: www.mostecky.denik.cz

Přinášíme stručný přehled klíčových jednání komisí, komor a pracovních skupin SMO ČR. Aktuální témata, projednávané návrhy a rozhodnutí, která ovlivňují města a obce.

Expertní pracovní skupina k financování obcí a měst

14. ledna 2025, hybridně

Financování nepedagogických pracovníků ve školství (NPP) a ostatních neinvestičních výdajů (ONIV) bylo hlavním tématem zasedání Expertní PS k financování obcí a měst. Na základě informací dostupných ke dni zasedání skupiny je převedení finančních prostředků pro financování platů nepedagogických pracovníků ze státního rozpočtu do rozpočtů obcí přijatelné jedině v rámci komplexní změny RUD požadované Svazem. K tomu je třeba předložit také dopadovou studii.

Rada Svazu – NE změně financování nepedagogických pracovníků

15. ledna 2025, on-line

Rada Svazu odmítla návrh na převod financování nepedagogických pracovníků ze státu na obce a města. Tento návrh, který by měl vstoupit v platnost od 1. září 2025, členové Rady označili za nepřipravený, překotný a postrádající jakékoliv dopadové studie či analýzy. „Převod financování nepedagogických pracovníků na obce uprostřed roku je naprosto bezprecedentní. Nikdo vládě nedal bíanco šek

k takové změně. Tento návrh zásadně odmítáme,” uvedl předseda Svazu František Lukl. Takovýto návrh by měl být součástí širší a komplexní reformy financování samospráv. Podle ministra financí Stanjury by obce a kraje měly letos (tedy na třetinu roku) dostat na nepedagogické pracovníky a ostatní neinvestiční výdaje 11 mld. Kč.

Komise pro digitalizaci a elektronizaci

16. ledna 2025, hybridně

V popředí zájmu komise byla problematika dlouhodobého řízení ISVS a změny v architektuře. Detekovala konkrétní podněty vůči DIA, které následně byly DIA předloženy k další diskusi v rámci tzv. jihlavského setkání v únoru t. r. Věnovala se také registru zastupování (tzv. ReZa) z pohledu dopravní agendy. K tomu se vyjádřil zástupce Ministerstva dopravy Mgr. Váchal. Diskutována byla i témata na společné setkání v Jihlavě za účasti zástupců krajů a DIA.

Pracovní skupina obcí II. typu

16. ledna 2025, hybridně

Zástupce Ministerstva vnitra Mgr. et Mgr. Petr Schlesinger představil členům PS strate-

gický materiál MV „Koncepce Klientsky orientované VS“ definující rozvoj veřejné správy v nadcházejícím období. Shrnul vývoj platformy společenství obcí od r. 2024 a upozornil, že MV se nedomnívá, že by tento způsob meziobecní spolupráce měl být v konkurenčním vztahu s působností obcí s pověřeným obecním úřadem. Obdobně jako další svazové orgány se PS věnovala také otázce převodu financování nepedagogických pracovníků a ONIV na zřizovatele.

Komise pro sociální věci, zdravotnictví a bydlení

17. ledna 2025, hybridně

Návrh zákona o sociálních pracovnících a zejména pak novela zákona o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině byla hlavní tématem jednání. MPSV prosazuje, aby obce měly povinnost v průběhu školního roku přijmout do mateřské školy dítě, které v průběhu školního roku dosáhne tří let. Pokud ho školka nepřijme, bude obec mít povinnost zajistit místo v dětské skupině a financovat účast tohoto dítěte i v soukromé dětské skupině, a to do výše max. poplatku dle zákona. Senátu PČP byl odeslán dopis s apélem na odmítnutí nově zavázaných povinností pro města a obce, které představují další neúměrnou zátěž.

Komise životního prostředí

21. ledna 2025, hybridně

Komise se věnovala novinkám ve věci směrnice EU o čištění městských odpadních vod,

projednávány byly podmínky jednotlivých aglomerací. Diskuse byla vedena i k EPR systémům (Enterprise Resource Planning – pokročilý software pro plánování podnikových zdrojů) a k představám nastavení z hlediska MŽP. Opakovaně byla zdůrazněna nedostatečná „koncovka“ tzv. recyklace. Jednalo se také o tzv. Lex OZE III.

Předsednictvo Komory obcí

21. ledna 2025, hybridně

Legislativní otázky, Česká pošta nebo dotace po roce 2027, to byla hlavní témata jednání předsednictva KO. Na pořadu byli rovněž nepedagogičtí pracovníci (usnesení přijala Rada Svazu viz předcházející strana), dále rozšíření kompetencí společenství obcí, odpadové hospodářství a směrnice k čištění městských odpadních vod.

Finanční komise

24. ledna 2025, hybridně

Komise se vyjádřila k velmi diskutované problematice převodu financování nepedagogických pracovníků a ONIV na zřizovatele – ztotožnila se se stanoviskem Expertní PS k financování obcí a měst – navrhovaný způsob je možný pouze za podmínky přesunu kompetencí MŠMT na zřizovatele (obce a kraje) a pouze při komplexní změně RUD. Dále se vyjádřila k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních or-

gánů a soudců a poslanců EP... Konstatovala, že nesouhlasí s doplněním tohoto zákona o dříve neavizované a se SMO ČR neprojednané zásadní změny v odměňování zastupitelů obcí a krajů v případě tzv. souběhu členství v obou zastupitelských sborech. Komise požádala o urychlené jednání se senátory i MV ve věci senátního tisku 43 – vypustit část třetí – pátou (Čl. V – Čl. VI).

Komise pro zahraniční spolupráci

4. února 2025, hybridně

Projednávány a hodnoceny byly aktivity delegátů v evropských orgánech, ve kterých je Svaz zastoupen (CoR, CEMR, CLRAE). Mgr. Radka Vladyková, zastupitelka města Jesenice, byla komisí navržena na pozici náhradníka za Svaz do České národní delegace do Výboru regionů na období 2025–2030, Mgr. Monika Štěpánová pak na koordinátorku části delegace za Svaz do ČND pro následující funkční období. Shrnutý a zhodnocený pak byly zahraniční aktivity Svazu v uplynulém roce a následně byli členové komise seznámeni s připravovanými plány pro rok letošní. Rovněž byli informováni o aktuálním vývoji přípravy víceletého finančního rámce Evropské komise a budoucího programového období po roce 2028.

Energetika pro budoucnost

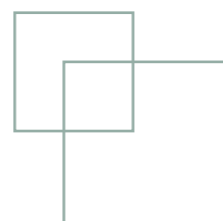

Energetika se stává jedním z klíčových témat současnosti – od rostoucích cen přes nové technologie, až po změny legislativy, které ovlivní nejen velké hráče, ale i každodenní život měst, obcí a domácností. Jaké příležitosti přináší zákon OZE III a jak mohou obce či firmy přispět k energetické soběstačnosti? Jaké výzvy a možnosti nabízí decentralizace, sdílení a akumulace energie? Přinášíme pohledy z různých úhlů: odborníků, představitelů veřejné správy i těch, kteří inovativní projekty realizují v praxi.

Energetika prochází zásadní proměnou, která reaguje na rostoucí potřebu udržitelnosti, soběstačnosti a inovací. Jedním z klíčových legislativních nástrojů je zákon OZE III, jehož cílem je podpořit rozvoj obnovitelných zdrojů energie (OZE) a zjednodušit pravidla pro jejich využívání. Zákon OZE II už zavedl důležitou novinku, jako je sdílení energie umožňující například sousedům vzájemně si poskytovat přebytky z domácích solárních elektráren.

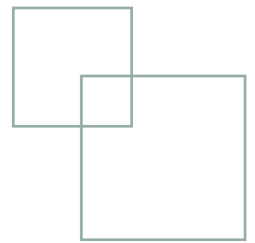
Zákon OZE III pak přidává pojmy, jako je agregace, která sdružuje malé výrobce a spotřebitele energie do jednotného systému pro efektivnější správu.

Další důležitý pojem – akumulace – označuje technologie pro ukládání energie, jež zvyšují stabilitu a spolehlivost dodávek. Jak tyto nástroje mění budoucnost energetiky a jak mohou pomoci obcím a městům? V prvním vydání svazového čtvrtletníku se můžete těšit na rozhovory či názory například ministra průmyslu a obchodu Lukáše Vlčka, Mirka Topolánka, bývalého premiéra ČR, Markéty Zemanové, členky rady Energetického regulačního úřadu, ale i řady dalších odborníků nebo starostů.

Budoucnost české energetiky ve znamení inovací a bezpečnosti

Abychom vám usnadnili orientaci v tak širokém tématu, připravili jsme pro vás Průvodce energetikou. V něm se ptáme řady odborníků, představitelů státní správy, ale i vás starostů, jak situaci vnímáte a co je pro vás v oblasti energetické bezpečnosti a případné soběstačnosti vašich měst a obcí stěžejní. Jako prvního redakce oslovila ministra průmyslu a obchodu Lukáše Vlčka.

Pane ministře, jak se vláda staví k rozvoji obnovitelných zdrojů energie? Jaké konkrétní kroky mohou obce očekávat pro podporu malých projektů, například komunitních fotovoltaických elektráren?

Obnovitelné zdroje vnímám jako důležitý prvek energetického mixu, který by měl společně s jadernou energetikou tvořit základ naší energetiky. Pro rozvoj obnovitelných zdrojů jsme přijali již několik důležitých opatření – zjednodušili jsme povolovací procesy, spustili sdílení elektřiny v rámci komunitní energetiky a přijali LEX OZE III, který nastavuje pravidla pro flexibilitu, agregaci a akumulaci. V nejbližších dnech také předložíme zákon o akceleračních zónách, který zjednoduší povolování výstavby OZE a významně urychlí jejich rozvoj na lokální úrovni.

OZE podporujeme také finančně – investiční podporou pro solární elektrárny pro domácnosti i podniky, provozní podporou pro větrné elektrárny či výroby biometanu. Rozvoj těchto zdrojů podporujeme také nepřímo, kupříkladu skrze podporu tzv. místních energetických koncepcí, které slouží jako návod pro optimalizaci dodávek energie pro obce.

Plánuje ministerstvo podporovat decentralizaci a místní výrobu energie? Jaké konkrétní kroky chystáte na podporu obcí, které chtějí být energeticky soběstačné?

Podpora obnovitelných zdrojů a decentralizace se do velké míry prolínají. Protože řada obnovitelných zdrojů má lokální charakter – a to nejenom v případě výroby elektřiny, ale také tepla, kdy je možno využít podpory na využití biomasy či tepelných čerpadel. Zásadním krokem pro podporu energetické soběstačnosti obcí bylo zavedení sdílení elektřiny a možnosti vytvoření energetické komunity, které jsme legislativně umožnili v rámci LEX OZE II. Komunitní energetika otevírá obcím cestu k efektivnímu využívání lokálních zdrojů a posiluje jejich energetickou nezávislost.

Jak hodnotíte současný stav energetické bezpečnosti České republiky a jaké kroky plánuje ministerstvo podniknout k jejímu posílení?

Energetická bezpečnost ČR je na velmi dobré úrovni, a to i díky opatřením, které jsme přijali po ruské invazi na Ukrajinu. V oblasti ropy jsme především díky modernizaci ropovodu TAL plně technicky připraveni přepravovat ropu pouze západní cestou ropovodem IKL, tedy bez využití ropovodu Družba.

Výzvou pro náš energetický systém bude bezesporu odchod od uhlí. Abychom si udrželi stabilní a spolehlivé dodávky i v horizontu nadcházejících deseti let, budeme muset přijmout potřebná opatření. Proto jsme připravili tzv. Lex plyn, který vláda schválila začátkem letošního roku. Tento zákon urychlí výstavbu plynových elektráren, které budou při odchodu od uhlí nezbytné pro zajištění výkonu a potřebných kapacit k řízení přenosové soustavy. Zjednodušení povolovacích procesů pro plynové zdroje zajistí dostatek říditelných zdrojů, které v budoucnu doplní obnovitelné a v delším horizontu také jaderné zdroje.

Na konci prosince 2024 byl ukončen tranzit ruského plynu přes Ukrajinu. Díky tomu, že jsme se na tuto situaci připravili, nezaznamenali jsme žádné negativní dopady.

Energetickou bezpečnost jsme také posílili skrze akvizici některých klíčových aktiv ze strany státu, jedná se například o nákup šesti plynových zásobníků ze strany společnosti ČEPS.

Lukáš Vlček je ministr průmyslu a obchodu České republiky a jeden z klíčových hráčů při prosazování legislativních změn v oblasti moderní energetiky, včetně zákona OZE III. Před vstupem do vysoké politiky působil jako dlouholetý starosta města Pacov, což mu poskytlo cenné zkušenosti s potřebami a fungováním místní samosprávy. Ve své ministerské funkci se zaměřuje na podporu obnovitelných zdrojů energie, inovace a zajištění energetické bezpečnosti České republiky.

Česká republika je stále čistým vývozcem elektřiny, s vlivem útlumu uhelných zdrojů však v příštích letech očekáváme, že se pravděpodobně stane čistým dovozcem. Toto by však nemělo negativně dopadnout na stabilitu dodávek elektřiny a ceny pro domácnosti a firmy.

Na závěr bych rád zdůraznil, že elektrizační i plynárenská soustava ČR je velmi robustní. To však neznamená, že bychom do ní neměli investovat. Naopak, musíme do ní investovat. A to jak z důvodu přípravy na elektrifikaci, tak očekávané vyšší míry využití obnovitelných zdrojů elektřiny a obnovitelných a dekarbonizovaných plynů včetně vodíku.

Jaké inovace v oblasti energetiky považujete za klíčové pro ČR? Vidíte potenciál například v rozvoji vodíkových technologií nebo pokročilých systémů skladování energie?

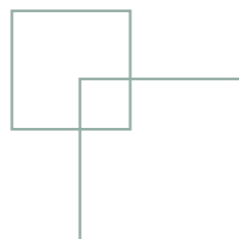
V obecné úrovni bych řekl, že v oblasti energetiky jsou klíčové inovace související s dekarbonizací, decentralizací, digitalizací a demokratizací. Tyto oblasti zahrnují jak technologie pro akumulaci energie, rozvoj vodíkových technologií, pokročilé jaderné

zdroje, tak tzv. chytré sítě, flexibilitu, ukládání CO2 a další.

Stále důležitější roli pak hrají průřezové inovace, v energetice se jedná například o tzv. sektor coupling, tedy propojování dříve relativně oddělených sektorů. Dalším důležitým trendem je také již zmíněná elektrifikace, technologie a inovace v této oblasti budou také velmi důležité. Všechny tyto nové technologie a jejich

zavádění jsou klíčové pro modernizaci našeho energetického sektoru a základem konkurenceschopnosti našeho hospodářství.

Děkujeme za rozhovor

Pečlivě čti a až pak podepisuj

Markéta Zemanová nám přiblíží novinky spojené s komunitní energetikou, upozorní na aktuální výzvy spojené s trhem energií a prozradí i něco ze svého soukromí, včetně toho, jak ráda tráví volný čas.

Energetický regulační úřad se dlouhodobě věnuje podpoře komunitní energetiky. Jaké konkrétní změny či novinky mohou města a obce v této oblasti očekávat v roce 2025?

Zajímavé možnosti v sobě skrývájí pojmy akumulace a agregace flexibility. První znamená, že zákon bude, na základě novely označované jako lex OZE III, nově definovat podmínky pro uskladnění elektřiny vyrobené vlastním zdrojem. Agregací flexibility se pak rozumí sdružování více výroben, případně odběrných míst do jednoho většího celku a řízení výroby či spotřeby elektřiny dle požadavků sítě. To může přinést zajímavý finanční bonus i obcím a městům. Sdílející zákazníci budou přímo zákonem chráněni před neadekvátním zvyšováním cen za odběr energie od obchodníků.

V souvislosti s regulací trhu s energiemi se často mluví o ochraně spotřebitelů. Jaké kroky podniká ERÚ pro lepší ochranu obcí před tzv. energošmejdy?

Především vždy a všude zdůrazňuji, že obce jsou ze zákona chráněné podstatně méně než domácnosti. Proto je nezbytné si každý dokument týkající se energie velmi pečlivě přečíst, prověřit

si společnost, která nám dává nabídku, a nevěřit slibům v superlativech. Těžko radit konkrétně, obce totiž mají individuální smlouvy. I proto jejich případné dotazy řešíme individuálně. Pokud se bavíme o podomním prodeji energošmejdu na území samosprávy, tady jsme ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR vydali doporučení, jak mu čelit, respektive ho správně zakázat.

Desatero pro spotřebitele:

Co byste doporučila obcím, které uvažují o zavedení vlastních obnovitelných zdrojů energie? Jaká úskalí by měly zvážit?

Především by měly plánovat, ověřovat a počítat. Instalace obnovitelných zdrojů energie je projektem se vším všudy. Měl by být tedy navržený tak, aby se maximálně vyplatil obci, ne instalační firmě. A proč ověřovat? Jednoduše proto, že ne na všechna místa lze zdroj umístit, ne všude je volná kapacita sítě (stačí dotaz na distributora) a ne každá společnost nabízející instalaci je solidní.

Pandemie i energetická krize ukázaly na důležitost flexibility a odolnosti energetického trhu. Co podle Vás obce mohou udělat pro zvýšení své energetické soběstačnosti?

Mít vlastní zdroj(e), využívat sdílení a zapojit do něj vlastní obyvatelé a firmy může být určitě cesta správným směrem. Komunitní energetika je ale pořád v plenkách, takže bych spíš obcím poradila, aby neměly takřikajíc velké oči, že budou rychle a zcela energeticky soběstačné, což je mimochodem zatím nereálný – nebo přinejmenším extrémně drahý – cíl. Šla bych postupnými krůčky a hodně času věnovala nastavení

projektu, případně jeho postupného rozvoje a samozřejmě jeho ekonomice.

Váš úřad se často zabývá informováním a vzděláváním. Jaké nové iniciativy ERÚ chystá na podporu starostů a zastupitelů v otázkách energetiky?

Určitě budeme pokračovat ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, už se těším na další ročník konference energetiky a odpadového hospodářství. Rádi bychom připravili webináře ušité přímo na

Markéta Zemanová, členka Rady Energetického regulačního úřadu, je odbornicí nejen na otázky spotřebitelské ochrany, ale i na klíčové legislativní změny v oblasti energetiky, které se přímo dotýkají měst a obcí.

míru obcím a městům. Tématům, která se jich přímo týkají, se budeme věnovat i na webu, sociálních sítích a v médiích.

Kromě Vaší odborné práce – jak nejraději trávíte volný čas? Posloucháte při relaxaci nějakou oblíbenou hudbu nebo máte jiný koníček, který Vás nabíjí energií?

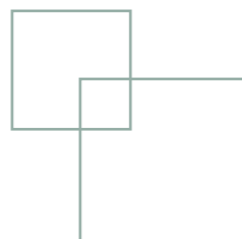
Energii mě nabíjí, a někdy samozřejmě i energii odčerpává, moje rodina, a také náš pes, respektive fenka zlatého retrívra, se kterou podnikáme dlouhé mnohakilometrové vycházky v přírodě skoro každý den. Což mě udržuje v kondici nejen fyzické, ale je to i skvělý způsob dobítí baterek po náročné práci.

Jaká je podle Vás největší výzva, které bude česká energetika v následujících letech čelit, a jakou roli v jejím řešení mohou sehrát města a obce?

Ještě nedávno byla energetika v podstatě soustavou jednosměrných dálnic a silnic. Energie se vyráběla v centrálních zdrojích, z nichž proudila až do našich zásuvek. Nyní se za plného provozu zobousměřuje, budují se i malé cestičky pro komunitní energetiku. Zdrojů masivně přibývá a menším dodavatelem se de facto stává každý, kdo vyrobí elektřinu a po-

šle ji sousedovi. Do nového systému se mohou města a obce velmi efektivně zapojovat. Navíc je považují za klíčový „informační kanál“ pro občany, pro něž není vůbec jednoduché se v překotném vývoji zorientovat.

Děkujeme za rozhovor

Města a obce, základ energetických služeb občanům

Města a obce hrají stále důležitější roli v energetice – od komunitní výroby energie až po zajištění stabilních dodávek pro své obyvatele. Jaké výzvy a příležitosti na ně v této oblasti čekají? Na to jsme se ptali Mirka Topolánka, bývalého premiéra ČR a zkušeného odborníka na energetiku, který ve svých názorech nechodí kolem horké kaše. V rozhovoru mluví o budoucnosti české energetiky, roli obcí i o tom, proč slepá honba za dotacemi není řešením.

Jak hodnotíte současnou energetickou politiku ČR?

Samostatnou energetickou politiku už Česko v podstatě nemá. Po letech energetické nezávislosti, dostatku a konkurenčních cen energií pouze reagujeme na evropské direktivy a německá ideologická rozhodnutí, činíme vynucené kroky dané dekarbonizací a ve výsledku pozitivním odchodem od ruských energetických surovin a zvyšujeme naši závislost na nákladných importech. Řešíme draze problémy, které jsme si sami způsobili a které by bez nás nikdy nevznikly. Bez dotací už nikdo nic nepostaví, ani neprovozuje. Snad udržíme „dotacemi“ uhlí do doby náběhu drahého a fosilního plynu, možná postavíme z dotací další jaderné bloky, asi budeme díky dotovaným dekarbonizovaným teplárnám moci svítit i topit v zimě a třeba vyřešíme dotacemi i přebytky občasné energie z FVE v létě... Kdo to všechno zaplatí?

Jaké by měly být priority vlády při řešení další možné energetické krize?

O jakou energetickou krizi by se mělo jednat? I tu poslední si EU způsobil sama.

Když zapomeneme na různé možné sabotáže v rámci konfliktu

s Ruskem, je největším problémem zajištění výkonové přiměřenosti při odstavování uhelných elektráren. Pokud zavřeme uhlí dřív, než budeme mít náhradu, tak nás to skutečně může do energetické krize dostat. Spoléhat v zimě na bilanční dovoz elektřiny z Německa je sebevražedná strategie. Bohužel ji prosazuje provozovatel přenosové soustavy, který má za bezpečný a spolehlivý provoz elektrizační soustavy odpovědnost. Energetickou krizi můžeme vyvolat i selháním státu při výstavbě dalších jaderných bloků. Pátý dukovanský blok nic neřeší.

dat svoji roli. Využíváním lokálních zdrojů a možností, kofinancování státem, obcí a privátní sférou, s důrazem na efektivitu, cenu a bezpečnost. A obecný obecní konsensus. S prázdnou peněženkou planetu nezachráníš.

Co si myslíte o decentralizaci energetiky a podpoře komunitních projektů?

Decentralizace se nesmí stát atomizací. Je snadné rozbít to, co funguje. Udělat z akvária rybí polévku lze. Ale z polévky živé akvárium? Na komunitní energetice

Mirek Topolánek je bývalý premiér České republiky (2006–2009) a bývalý předseda Rady EU, který se během své politické kariéry výrazně věnoval tématům energetiky a zahraniční politiky. Po odchodu z politiky se stal vlivnou osobností v oblasti energetiky, kde působí jako konzultant a analytik. Jeho názory na strategickou energetickou bezpečnost a budoucnost evropské energetiky přináší cenný pohled na současné výzvy spojené s přechodem na nové zdroje energie.

Vidíte prostor pro efektivnější spolupráci mezi státem, městy a obcemi v oblasti energetiky?

Určitě. Role měst a obcí v energetice bude významně posilovat. Komunikace je ovšem minimální. Obce neví, co chce stát, a stát neví, co potřebují obce. Ideologie a populismus, dotace a regulace. Stát by měl dát větší odpovědnost v energetice obcím, ale také větší nástroje pro její naplnění. Problémem je obrovská fragmentace obcí v ČR. Dánsko má 270 municipalit, dnes jich má 98. My máme přes 6000 obcí, většina z nich pak logicky není schopná dělat v energetice vůbec nic. Redukce počtu obcí nepovede jen k lepšímu výkonu státní správy, ale i schopnosti řešit energetické výzvy.

Co mohou města a obce udělat pro přípravu na tyto výzvy?

Větší obce by v první řadě měly mít představu, jak se na jejich území s energií nakládá, jaké jsou možné zdroje, a pak v tom hle-

není nic špatného. Naopak! Prvky komunitní energetiky jsou Česku vlastní už 150 let. Ale nesmíme ji smrskávat na instalaci fotovoltaických panelů na obecních budovách a sdílení. To skutečně neřeší skoro nic. Rok má 8760 hodin a slunce svítí jen jeho menší část.

Jaký je Váš pohled na rozvoj obnovitelných zdrojů v ČR?

Pro obnovitelné, dnes myšleno spíše občasně, zdroje máme limitované přírodní podmínky a nemůžeme na ně spoléhat pro zajištění výkonové přiměřenosti a energetické bezpečnosti. Rozvoj obnovitelných zdrojů je v pořádku, ale měl by být racionální z pohledu využitelnosti, nákladů, energetické hustoty a tuzemské spotřeby. Dotovat kapacity pro vývoz elektřiny nedává žádný smysl. Obce mohou hrát velkou roli při využití lokálních zdrojů, třeba odpadního tepla, které se dnes bez užitku maří a dalo by se využít, a efektivním využitím skutečně obnovitelných zdrojů – vodních a geotermálních.

Jak mohou obce efektivně investovat do obnovitelných zdrojů, např. do fotovoltaiky nebo větrné energie?

Na větší investice do fotovoltaiky je už v zásadě pozdě. Už dnes je 15 % roční výroby zadarmo nebo za zápornou cenu a v dalších letech se to bude dál zhoršovat. Fotovoltaika ještě dává smysl pro vlastní spotřebu, ale dodávat na trh není ekonomické už dnes. Větrná energetika smysl dávat může, ale těch obcí, v jejichž blízkosti jsou podmínky pro její využití a kde nezafunguje NIMBY, není zase tolik. Větrníky a slunečnice jsou sice sexy, ale pro většinu obcí dává smysl se zaměřit na úplně jiné obnovitelné zdroje, třeba na biometan z čistíčky odpadních vod, zpracování bioodpadu a hlavně na teplo, kde mohou mít i menší obce velkou roli.

Jak by se podle Vás měla ČR postavit k cílům evropské zelené dohody?

Cíle roku 2030 jsou dané a EU se k nim za cenu obrovských nákladů a výrazné deindustrializace zřejmě přiblíží. Cíl snížení emisí o 90 % do roku 2040, se kterým byla zvolena šéfka Evropské komise Ursula von der Leyen, by znamenal téměř úplnou deindustrializaci a obrovské zchudnutí obyvatel EU. Dekarbonizace může pokračovat, ale pokud má být ekonomicky a sociálně zvládnutelná, tak musí být daleko pomalejší a paralelně musí probíhat transformace ekonomiky. I tempo do roku 2030 není dále udržitelné. V ekonomice platí zákon klesajících výnosů, snížení emisí o prvních 10 % je relativně snadné, snížení posledních 10 % je extrémně nákladné. Evropská komise to bohužel zatím nepochopila a sází na vodík, který naprší z nebe a sodovkovody někam do Severního moře. Do roku 2040 je to sci-fi.

Jaké příležitosti přináší globální trendy v energetice pro ČR na lokální úrovni?

Na lokální úrovni vidím příležitosti v odpadovém hospodářství a bioenergii. Do roku 2030 má snad konečně ČR přestat skládkovat komunální odpad, což vytváří velké příležitosti pro jeho využití. A nejde zdaleka jen o zařízení na energetické využití odpadu. Příležitosti budou ve třídění a využití biosložky třeba pro výrobu biometanu. Všude ve světě dochází k renesanci kombinované výroby a právě při realizaci komunitní energetiky dává smysl do obecní energetiky točivý stroj zapojit.

Co považujete za svůj největší úspěch v oblasti energetiky?

Kromě vyřešení plynové krize v roce 2009 asi mých 34 kW na střeše chaty, tepelná čerpadla, podlahové vytápění a baterka na maximální využití výroby do vlastní spotřeby...

Jak byste na základě své zkušenosti poradil starostům, kteří chtějí posílit energetickou soběstačnost svých obcí?

Starostům bych doporučil, aby se oprostili od módních trendů, řídili se selským rozumem a v první řadě si kladli otázku, co dává smysl, aby dělala obec, a co udě-

lají lépe profesionálové ze soukromých firem. Možná dává větší smysl využití biometanu, který vzniká v obecní čistírně odpadních vod, než instalovat fotovoltaické elektrárny. Každá obec má samozřejmě jiné podmínky a jinou situaci a měla by hledat svoje na míru šité nejlepší řešení, které bude většinou daleko od těch mediálně propagovaných. Vždy se ale musí pohybovat uprostřed energetického trianglu bezpečnost x cena x udržitelnost. Toto mají pro své občany řešit a zabezpečovat města a obce. Politiku ať dělají v Praze...

Děkujeme za rozhovor

Evropská produkce biometanu roste, Česko dohání ztrátu

Evropa zaznamenala v roce 2023 rekordní produkci biometanu, která dosáhla 52 TWh, což představuje meziroční nárůst o 21 %. Největší růst hlásí Itálie, Francie, Dánsko, Spojené království a Nizozemsko. Cílem EU je do roku 2030 vyrábět 35 miliard m³ biometanu ročně, což přilákalo soukromé investice ve výši nejméně 27 miliard eur.

V České republice produkce biometanu stále nedosahuje evropského průměru, ale zaznamenala významný posun – instalovaná kapacita vzrostla z 35 GWh na 113 GWh. Přispělo k tomu otevření pěti nových zařízení, včetně rozšíření výroby v Rapotíně a nového provozu ve Vyškově. Další rozvoj podporují nové dotační programy a legislativní změny, které mají přispět ke snížení emisí, posílení energetické bezpečnosti a využití biologicky rozložitelných odpadů.

Zdroj a foto: Energy financial group a. s.

Pořád se něco děje

Energetika, energetická bezpečnost a role samospráv v zajištění udržitelné budoucnosti – to jsou klíčová témata rozhovoru se Zuzanou Krejčířikovou, ředitelkou Public Affairs Skupiny ČEZ a předsedkyní energetické sekce Hospodářské komory ČR. V článku sdílí své názory na aktuální výzvy v energetickém sektoru, dopady evropských regulací na obce a města i praktická doporučení pro zástupce samospráv.

Jaké klíčové kroky by podle Vás měly samosprávy podniknout pro zvýšení své energetické soběstačnosti?

Zvýšení energetické soběstačnosti samospráv je klíčovým krokem k udržitelnosti, odolnosti vůči výkyvům cen energií a ochraně životního prostředí. Mezi klíčové kroky, které by měly samosprávy podniknout, patří vypracování energetické strategie (energetický audit, stanovení cílů, zapojení odborníků), podpora obnovitelných zdrojů energie (OZE), instalace fotovoltaických elektráren, využití větrné energie, bioplynové stanice, aj.) a zvýšení energetické účinnosti (rekonstrukce budov, modernizace veřejného osvětlení, podpora energetických úspor, aj.).

Jak vnímáte roli Hospodářské komory ČR v podpoře obcí a měst při implementaci moderních energetických řešení?

Hospodářská komora ČR hraje významnou roli při podpoře obcí a měst v implementaci moderních energetických řešení. Má schopnost propojit veřejný a soukromý sektor, poskytnout odborné know-how a usnadnit přístup k finančním i technologickým zdrojům. Klíčové oblasti, kde Hospodářská komora může přispět,

zahrnují poradenství a vzdělávání, odborné konzultace, školení a semináře, sdílení osvědčených postupů, propojení obcí s technologickými partnery (síť kontaktů, inovace, aj.), podporu financování energetických projektů a legislativní a politickou podporu. Hospodářská komora má díky svým znalostem trhu, kontaktům a přístupu k odborníkům možnost sehrát klíčovou roli jako partner obcí a měst.

Můžete přiblížit, jak evropská legislativa v oblasti energetiky ovlivňuje rozhodování na místní úrovni v České republice?

Evropská legislativa v oblasti energetiky má zásadní vliv na rozhodování na úrovni obcí a měst v České republice. Diktuje rámec, ve kterém musí místní samosprávy plánovat své energetické projekty, a přináší příležitosti i výzvy. Níže je rozdělen vliv evropské legislativy do klíčových oblastí:

1. Závazky v oblasti dekarbonizace a OZE
2. Energetická účinnost a snižování spotřeby energie
3. Decentralizace energetiky a komunitní projekty
4. Financování a podpora inovací

Jaké konkrétní projekty nebo iniciativy Skupina ČEZ realizuje na podporu měst a obcí v oblasti energetické bezpečnosti a obnovitelných zdrojů?

Skupina ČEZ aktivně podporuje města a obce v ČR při zvyšování energetické bezpečnosti a využívání OZE prostřednictvím různých projektů a iniciativ. Mezi klíčové aktivity patří energetické úspory prostřednictvím EPC projektů. ČEZ ESCO realizuje projekty energetických úspor metodou EPC (Energy Performance Contracting), které umožňují městům a obcím snížit náklady na energii bez nutnosti počátečních investic. Dále se jedná o podporu obnovitelných zdrojů energie. ČEZ postupně navyšuje podíl výroby

z bezemisních zdrojů a nabízí řešení pro instalaci fotovoltaických elektráren na budovách ve vlastnictví měst a obcí. V neposlední řadě je třeba zmínit vzdělávání a poradenství. Díky těmto iniciativám ČEZ přispívá k posilování energetické bezpečnosti a udržitelnosti měst a obcí v ČR.

Zuzana Krejčířiková je významnou osobností české energetiky a veřejné správy. Jako ředitelka útvaru Public Affairs Skupiny ČEZ koordinuje strategické vztahy s veřejnými institucemi a zároveň se podílí na formování klíčových politických rozhodnutí v oblasti energetiky. Díky své specializaci na evropské právo a praxi na Evropském soudním dvoře i v Bruselské reprezentační kanceláři ČEZ ovlivňuje nejen českou, ale i evropskou energetickou scénu. Kromě své role ve Skupině ČEZ působí jako předsedkyně energetické sekce Hospodářské komory ČR.

Energetická bezpečnost je často skloňované téma. Jaké podle Vás představuje největší výzvy a jaká řešení se v této oblasti samosprávám nabízejí?

Energetická bezpečnost je klíčovým tématem, protože zajištění stabilních, dostupných a udržitelných zdrojů energie ovlivňuje nejen každodenní život obyvatel, ale také odolnost a soběstačnost regionů. Mezi největší výzvy a možná řešení pro samosprávy patří závislost na fosilních palivech a vnějších dodávkách energie, zastaralá infrastruktura a nízké povědomí o možných řešeních, dostupných technologiích a dotačních možnostech.

Za možná řešení pro samosprávy je třeba zmínit OZE, úspory, rekonstrukce, osvětlení, digitalizaci, elektromobilitu, zapojení do dotačních programů a zejména zvyšování povědomí a vzdělávání a spolupráci s odborníky a technologickými partnery. Energetická

bezpečnost je složitým a multidisciplinárním problémem. Samosprávy mohou výrazně přispět k jejímu posílení prostřednictvím svých investic. To povede k větší soběstačnosti a odolnosti vůči budoucím energetickým krizím.

Jaký byl Váš osobní profesní přechod z evropských institucí k české energetické scéně? A co Vás na Vaší současné práci nejvíce naplňuje?

Pro EU jsem pracovala na Evropském soudním dvoře v Lucemburku a nezabývala jsem se energetikou. Energetiku jsem si po návratu do ČR zvolila proto, že společnost ČEZ měla jako jediná česká společnost v té době kancelář v Bruselu a zabývala se evropskou agendou. Od té doby jsem se posunula k práci pro celé Public Affairs ČEZ a zejména převzala energetickou sekci Hospodářské komory ČR jako celek, včetně mého působení v představenstvu za sektor teplárenství. Tato práce mě stále naplňuje, protože v energetice v posledních letech stále více platí heslo – pořád se něco děje. Každý, kdo mě zná, ví, že tohle heslo je i mým životním krédem.

Děkujeme za rozhovor

Budoucnost plynárenství: Výzvy a příležitosti pro obce a domácnosti

Jak se české plynárenství přizpůsobí dynamickým změnám na mezinárodní scéně a jakou roli v něm sehrají alternativní zdroje energie, jako jsou biometan a vodík? Josef Kotrba, ředitel Českého plynárenského svazu, odpovídá na hlavní otázky týkající se cen plynu, bezpečnosti dodávek a podpory obcí a měst v optimalizaci nákladů na energie.

Jaké hlavní změny očekáváte v oblasti plynárenství v příštích měsících, zejména v souvislosti s ukončením smlouvy mezi Ruskem a Ukrajinou?

Na ukončení smlouvy o tranzitu plynu přes Ukrajinu byl trh dopředu připraven, ceny plynu v naší oblasti jsou již delší dobu určovány cenami LNG na světovém trhu. A s těmi hýbe spíše velmi živý trh v Asii. Případné zásobování Slovenska a Rakouska je z tohoto hlediska méně významné. Navíc se rýsuje možnost tranzitu plynu, který by přes Ukrajinu dodával Azerbajdžán. Pochopitelně přes Rusko, takže fakticky by na Ukrajinu tekla plyn z Ruska, ale nemá smysl kádrovat molekuly. Zároveň nový americký prezident Donald Trump podporuje maximalizaci těžby plynu i ropy – jeho slogan drill, baby, drill, je v příkrém kontrastu s přístupem předchozí administrativy, která na nárůst exportu amerického LNG uplatňovala omezení.

Jak by se tyto změny mohly promítnout do cen plynu pro města, obce a domácnosti?

Pro města, obce a domácnosti je důležité, že nehrozí ani nedostatek plynu, ani zásadní cenové šoky. Trhy očekávají, že se situace spíše uklidní. Kontrakt na rok 2026

se na burze obchoduje o dvacet procent levněji než na únor 2025 a na další roky je cena ještě nižší. Znamená to, že jestliže se odběratel v minulých letech rozhodl vytrvat u plynu, jeho rozhodnutí se mu vyplatí.

Loni jsme zaznamenali poplašné zprávy, že v příštích pěti letech může být zakázán prodej plynových kotlů. Takový zákaz ovšem není na pořadu dne. Plyn je důležitou součástí dekarbonizační strategie v teplárenství i elekt-

Josef Kotrba je ředitelem Českého plynárenského svazu (ČPS), kde působí jako klíčový hlas oboru v období rychlých změn a nových výzev. Se svými dlouholetými zkušenostmi v energetickém sektoru pomáhá formovat strategii udržitelného a efektivního rozvoje plynárenství v České republice. Josef Kotrba je znám svou schopností hledat pragmatická řešení v situacích, která kombinují technologické inovace s ekonomickou a ekologickou udržitelností. Jeho odborný přístup a schopnost komunikovat složitá témata širokému publiku ho řadí mezi nejvýraznější osobnosti české energetiky.

Jakou podporu nabízí ČPS obcím a městům, pokud jde o zajištění bezpečnosti dodávek a cenovou stabilitu?

Jako ČPS pochopitelně nejsme aktivním účastníkem trhu, plyn neprodáváme ani nedistribuuje, to je předmět činnosti našich členů. Naší úlohou vůči veřejnosti, městům, obcím a podnikům je informovat o situaci na trhu a – v současné době zejména – v oblasti legislativy a regulace.

roenergetice a svou úlohu bude ještě dlouho hrát i v individuálním vytápění. Strategie našich členů – ale i evropského plynárenství – je založena na postupném „ozeelenění“ dodávaného plynu, na částečné náhradě zemního plynu biometanem a později i zeleným či nízkoemisním vodíkem.

Mají se tedy města a obce obávat využití plynu při vytápění či kogenerační výrobě elektřiny a tepla?

Ani u již fungujících zařízení, nebo při rozhodování o nových plynových zařízeních, nahrazujících například kotle na uhlí bych se rozhodně nebál. Plyn vychází ve velké části budov stále jako nejekonomičtější řešení.

A jaký dopad bude mít zavedení nových povolenek ETS 2?

V České republice zatím není ETS 2 (Emissions Trading System 2 je plánovaný rozšířený systém obchodování s emisními povolenkami v rámci EU) implementováno a je předmětem diskuse. Nicméně jeho případné zavedení od roku 2027 zdraží megawatthodinu energie cca o 10 EUR. Jak jsem již uvedl výše, trhy očekávají do té doby snížení ceny plynu o vyšší částku. Navíc – a to platí zejména v sektoru domácností – náhrada starého atmosférického kotle moderním kondenzačním kotlem dokáže zajistit úsporu v podobném rozsahu.

Děkujeme za rozhovor

Plynovody ilustrační foto

Jak mohou města přispět k nízkoemisní energetice

Jakým způsobem mohou města a obce přispět k přechodu na bezemisní zdroje energie a co jim může pomoci překonat největší výzvy? Jana Morávková, ředitelka Aliance pro bezemisní budoucnost, sdílí svůj pohled na decentralizaci energetiky, inspirativní projekty a podporu, kterou mohou obce využít na cestě k udržitelné budoucnosti.

Co mohou města a obce dělat, aby přispěly k přechodu k nízkoemisní energetice?

Jednoznačně jsou to energetické úspory, výstavba bezemisních zdrojů energie a dekarbonizace teplárenství. Základním předpokladem je, aby města a obce měly přehled o svém majetku a jeho energetické náročnosti, ideálně mít zpracovanou energetickou koncepci, stavěly a rekonstruovaly budovy s ohledem na efektivitu celé životnosti. Pak mohou města o to efektivněji provádět opatření vedoucí k přechodu na bezemisní zdroje a zároveň dosahovat i značných finančních úspor. A tyto uspořené prostředky mohou následně obce investovat do jiných projektů.

Máte k těmto třem směrům i příklady konkrétních projektů v České republice nebo zahraničí, které by mohly být inspirací pro naše obce?

U energetických úspor jsou to například projekty EPC, kdy realizátor garantuje budoucí úsporu nákladů na energii ve vybraných budovách a samotná realizace se z dosažených úspor splácí, tedy nedojde ani do zásahu do městského rozpočtu. Takové projekty se realizovaly např. v Písku, Vrchlavě, Jeseníku a mnoha dal-

ších. Jednotlivá města díky těmto projektům uspoří miliony korun z rozpočtu a do ovzduší se nevyпустí tisíce tun CO₂ ročně. Mimo budovy jde např. o úsporné veřejné osvětlení nebo podporu čisté mobility.

U výstavby bezemisních zdrojů se jedná především o střešní fotovoltaické elektrárny, ke kterým může být výhodné pořídit zároveň akumulaci. Díky dotační podpoře může být návratnost těchto projektů poměrně velmi rychlá a také výstavby tohoto zdroje nabraly na významu.

Kde však má Česko velké zpoždění, hlavně kvůli dlouhým povolenacím procesům, to je výstavba větrných elektráren. Přitom se s fotovoltaikou velmi dobře doplňují.

Zde je zásadní spolupráce mezi místními samosprávami a společnostmi, které se výstavbou a provozem větrných elektráren zabývají. Ale i zde již existují příklady společných podniků těchto firem s konkrétními obcemi.

Co se týče teplárenství, tam jde hlavně o přechod od spalování uhlí na bezemisní nebo nízkoemisní zdroje, resp. kombinaci těchto zdrojů. Transformace teplárenství aktuálně nabírá na intenzitě a uhelné kotle jsou nahrazovány kotli na plyn, biomasu, ZEVO, kogeneračními jednotkami nebo tepelnými čerpadly. Příhodnou cestou je též využívat kombinovanou výrobu elektrické energie a tepla, díky které se dosahuje mnohem vyšší účinnosti. Z konkrétních příkladů bych jmenovala Elektrárnu Dětmárovice, která mimo jiné zásobuje teplem Orlovou a Bohumín. Zde již na jaře dojde k ukončení spalování černého uhlí, které bude nahrazeno biomasovou kotelnou, kogenerační jednotkou a plynovou kotelnou.

Z menších projektů jde například energocentrum v Ivančicích, které se i stalo vítězem soutěže Chytrá města 2023.

Jak může Vaše aliance pomoci starostům a zastupitelům při zavádění udržitelných a moderních energetických řešení?

Partnery Aliance jsou banky, poradenské a energetické společnosti, které s touto oblastí mají mnoho zkušeností, a tak mohou být zástupcům městských samospráv nápomocny. Zároveň Aliance pořádá diskuse s odborníky, edukační roadshow po krajích a další projekty, které jsou zaměřené mimo jiné i na moderní energetická řešení. Naším úkolem je hlavně efektivně propojit odborníky, zástupce státní správy a municipalit.

Jana Morávková je ředitelkou Aliance pro bezemisní budoucnost, organizace, která propojuje česká města, obce a další partnery s cílem urychlit přechod na udržitelné zdroje energie. Její dlouholetá praxe v oblasti energetiky a životního prostředí ji řadí mezi přední odborníky v oboru. Jana Morávková se zaměřuje na vytváření partnerství a inovativních řešení, která pomáhají českým obcím naplňovat klimatické cíle a zároveň snižovat jejich energetickou závislost.

V rámci našich roadshow se snažíme o efektivní komunikaci jak se zastupiteli, tak se širokou veřejností a sdílíme „best practice“ místních společností. Naši hlavní partneři, jako třeba Onsemi, Sigma Group nebo Wienerberger, jsou příklady firem, které již dnes úspěšně zavádějí nízkoemisní technologie a mají cenné know-how v oblasti inovací a udržitelné výroby.

Sdílením jejich zkušeností přinášíme do diskusí praktické pohledy, které mohou pomoci starostům při rozhodování. Chápeme, že zavádění nových technologií a udržitelných řešení často vyžaduje podporu místních obyvatel. Proto se v rámci našich aktivit zaměřujeme i na komunikaci směrem k veřejnosti a pomáháme zastupitelům s argumentací směrem k občanům.

Naším cílem je, aby starostové a zastupitelé měli konkrétní a srozumitelné informace, na jejichž základě mohou činit strategická

rozhodnutí, a zároveň měli k dispozici kontakty na odborníky, kteří jim pomohou přenést plány do praxe.

Jak vidíte spolupráci mezi městy, státem a soukromými firmami na dosažení cílů bezemisní budoucnosti?

Spolupráce mezi soukromým sektorem, veřejnou správou a státem je naprosto klíčová pro úspěšné dosažení cílů v oblasti snižování emisí a přechodu na udržitelnou ekonomiku. Soukromé firmy potřebují jasný a předvídatelný legislativní rámec ze strany státu. Průmyslové podniky i menší firmy musí vědět, jakým směrem se

bude regulace vyvíjet, jaké standardy budou platit a kde mohou očekávat podporu. Investice do nízkouhlíkových technologií jsou dlouhodobé a bez stabilního prostředí je pro firmy složité rozhodovat se o jejich realizaci. Stát by proto měl nejen nastavovat směr, ale také aktivně podporovat inovace, poskytovat finanční pobídky a vytvářet podmínky pro rozvoj udržitelných řešení.

Města a obce hrají v této oblasti zásadní roli, protože právě na lokální úrovni dochází k implementaci konkrétních opatření. Dekarbonizace se dotýká veřejné dopravy, energetiky, odpadového hospodářství, územního plánování a dalších oblastí, kde je nutná koordinace mezi místními samosprávami a soukromým sektorem. Příkladem je transformace teplárenství, kde spolupráce mezi městy a dodavateli energií rozhoduje o úspěchu přechodu na nízkoemisní a obnovitelné zdroje. Dalším důležitým aspektem je zapojení municipalit do rozvo-

je chytrých a udržitelných měst (smart cities). Firmy mohou nabídnout inovativní technologie a know-how, zatímco města a stát mohou zajistit vhodné podmínky pro jejich nasazení, například v oblasti moderní dopravní infrastruktury, energetických komunit či digitalizace.

V Alianci pro bezemisní budoucnost si proto velmi vážíme partnerství Svazu měst a obcí ČR, protože právě tato spolupráce umožňuje vytvářet funkční modely transformace, které mohou inspirovat další regiony a přinášet konkrétní výsledky.

Jaká podpora je dnes k dispozici obcím, které chtějí investovat do udržitelných projektů, jako jsou solární panely nebo energeticky úsporné budovy?

Obce mají dnes k dispozici několik programů financování, které podporují investice do energetické efektivity a obnovitelných zdrojů energie.

Na energetické úspory v budovách mohou obce žádat o dotace z Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP). Tento program podporuje jak realizaci energeticky úsporných opatření ve stávajících

budovách (například zateplení, výměnu oken, modernizaci vytápění), tak i instalaci obnovitelných zdrojů energie (OZE) včetně solárních panelů či tepelných čerpadel. Z OP ŽP lze financovat i výstavbu nových energeticky úsporných budov, pokud splňují přísná kritéria udržitelnosti.

Pro přípravu energeticky úsporných projektů mohou obce využít program ELENA, který spravuje Národní rozvojová banka (NRB). Tento program hraří až 90 % nákladů na poradenské služby, což zahrnuje přípravu projektové dokumentace, technické studie nebo přípravu energetických služeb se zárukou úspor (EPC projekty). Díky ELENĚ mohou obce lépe připravit své projekty a zajistit si tak výhodnější financování.

Pokud jde o dotace na solární elektrárny na budovách i v jejich okolí, do konce roku 2024 byly otevřeny dvě výzvy RES+ v rámci Modernizačního fondu. Tyto výzvy byly určeny jak pro malé obce, tak i pro větší města a energetické komunity. I když tyto konkrétní výzvy již skončily, očekáváme, že ještě v prvním pololetí letošního roku budou otevřeny nové výzvy

zaměřené na podporu rozvoje fotovoltaiky a dalších OZE v municipálním sektoru.

Další možnosti financování se objevují v rámci Národního plánu obnovy (NPO), který podporuje komunitní energetiku, modernizaci veřejného osvětlení či rozvoj vodíkových technologií. Obce se mohou zapojit i do projektů agrovoltaiky nebo využití odpadního tepla z průmyslových podniků, což jsou inovativní cesty k dekarbonizaci regionů.

Vedle těchto dotačních programů existují i výhodné úvěrové nástroje, například od NRB nebo Evropské investiční banky (EIB), které umožňují financovat udržitelné projekty s nízkým úrokem a dlouhou dobou splatnosti.

Děkujeme za rozhovor

Poznámka redakce – EPC (Energy Performance Contracting) je metoda financování energeticky úsporných opatření, kdy investice do modernizace například osvětlení, vytápění, ventilace nebo zateplení budov není hrazena předem, ale splácí se z dosažených úspor energie.

Typicky funguje tak, že město, obec nebo jiný subjekt uzavře smlouvu s poskytovatelem EPC (specializovanou firmou, tzv. ESCO – Energy Service Company), která zrealizuje energeticky úsporná opatření a garantuje určitou výši úspor. Pokud se úspor nedosáhne, rozdíl doplatí poskytovatel služeb.

EPC je populární především v obcích a veřejných institucích, které chtějí snížit energetickou náročnost svých budov, ale nemají na to vlastní prostředky. Využití EPC může pomoci například školám, nemocnicím nebo úřadům snížit náklady na energie bez nutnosti okamžitých investic z jejich rozpočtu.

Energetická bezpečnost je otázkou státní suverenity

Energetická bezpečnost a diverzifikace zdrojů jsou klíčovými tématy současné doby. Česká republika se musí vyrovnat s důsledky geopolitických změn i vlastními strategickými rozhodnutími, která ovlivnila její postavení na evropském energetickém trhu. Jaké kroky jsou nutné pro zajištění stabilních dodávek energií? Proč je důležité mít alternativní přepravní trasy plynu a jak se vyvíjí debata o budoucnosti jaderné energetiky? O těchto a dalších tématech jsme hovořili s Jaroslavem Mílem, zkušeným energetickým expertem a bývalým šéfem ČEZ.

Energetická bezpečnost a nezávislost: Co považujete za klíčové pro zajištění energetické bezpečnosti České republiky v kontextu současných geopolitických a ekonomických výzev?

Lidstvo vždy bojovalo o zajištění přístupu k dostatečným zdrojům potravin, vody, surovin či energií. Energetická bezpečnost, tedy zajištění potřebných zdrojů a surovin, přímo souvisí s bezpečností státu. Proto je vedle kybernetické bezpečnosti a problematiky zajištění dostatku vodních zdrojů a potravin jednou z priorit každého státu.

Toto si velmi dobře uvědomovala americká administrativa, která zásadním způsobem už za prezidenta Jimmyho Cartera nově definovala politiku a opatření vedoucí k zajištění energetických zdrojů pro potřeby USA. V reakci na známou politiku Sovětského svazu, kterou akademik Sacharov ohodnotil slovy: „Tanky a děla byly nahrazeny ropou a plynem“ a ruský prezident Vladimír Putin ji shrnul do dvou slov: „Energetika je zbraň“, ji nejen USA, ale i Čína odpovídajícím způsobem modifikovaly. Evropští politikové o potřebě energetické bezpečnosti, která byla základem pro vznik budoucí EU, pouze diskutovali a v řadě případů konali v rozporu

se svými prohlášeními. Podívali se na dění na plynových trzích rok před ruskou invazí na Ukrajinu, zjistíte, že pod záminkou oprav, revizí a hlášenými poruchami byl vytvořen nedostatek plynu. Navíc pronajaté a extrémně velké kapacity plynových zásobníků ze strany Gazprom nebyly v Evropě naplněny. To vedlo k záměrnému nedostatku, cenovému nárůstu plynu a velmi dobré obchodní situaci, která vytvořila pro dodavatele příhodné prostředí k politickému nátlaku.

V případě České republiky energetická bezpečnost znamená schopnost mít zajištěnou kritickou infrastrukturu a dostatečné množství dodávek těch druhů energie, které potřebujeme jak pro fungování státu, v hospodářské sféře, tak i v domácnostech za cenu, kterou si odběratelé, resp. spotřebitelé, mohou dovést a které napomohou zajistit bezpečnost sátu a konkurenceschopnost našeho hospodářství. Tato schopnost musí být zajištěna na 100 % jak v dobách mírových, tak v období živelních pohrom, rozpadů energetických trhů, rozpadu energetických sítí, narušení dodavatelských řetězců, hybridních konfliktů či kybernetických útoků na naši energetickou

lance energetických soustav po každý den a hodinu v roce.

Diverzifikace přepravních tras plynu: V jednom z Vašich rozhovorů jste zmínil potřebu diverzifikace přepravních tras, aby Česko nebylo závislé na tranzitu přes Německo. Jaké konkrétní kroky byste v tomto směru doporučil?

Zkušenost z plynové krize z ledna 2009 vedla k tomu, že ve Státní energetické koncepci z roku 2011 a následně i v její aktualizaci z roku 2015 bylo jasně deklarováno, že pro Českou republiku je bezpečnostní prioritou číslo jedna vybudování severojižního propojení novou tranzitní trasou z terminálu na LNG ve Svinoústi přes Polsko (plynovod STORK II), Moravu (Moravia) a dále plynovodem BACI do Rakouska. Výsledek je po 14 letech nulový.

Odpor proti tomuto projektu, ať už od úředníků státní správy, lidí napojených v naší zemi na Gazprom nebo podnikatelských skupin mající jiné obchodní zájmy, vedl k promarnění příležitosti. Možná největší byla v roce 2015, kdy jsme z nepochopitelných důvodů podpořili slovenský projekt (plynovod vedoucí z Polska na východní Slo-

kapacity, opadla i na polské straně. Koupili jsme páteřní síť, koupili jsme zásobníky plynu a za to je nutné dnešní vládu pochválit, protože dvě předchozí nabízenou příležitost zcela zásadně nenaplnily. To ale neznamená, že je vše vyřešeno, právě naopak. Situace je skutečně kritická.

Je zřejmé, dle mého názoru i zcela chybná, výhradní orientace na Německo a neschopnost jakéhokoliv systémové spolupráce s Polskem a Rakouskem. I Slovensko, a to bez ohledu na divadlo, které předvádí premiér Fico v otázce dodávek plynu od Gazpromu, si dokázalo v minulých deseti letech zajistit tranzitní propojení a možnost dodávky plynu ze čtyř směrů. Neumíme se poučit ani z fatálního krachu německé politiky ve vztahu k Rusku a ani od Číny, která jako svou energeticky bezpečnostní doktrínu uplatňuje logiku maximálních objemů dodávek od jednoho dodavatele v objemu okolo 20 %, a to bez ohledu na ceny.

Je potřebné mít zajištěnu vlastnickou spoluúčast na výstavbě a provozu aspoň dvou LNG terminálů a ideálně v dalším terminálu formou obchodního kontraktu na dodávky plynu. Podstatné je i zajištění čtyřech tranzitních tras. Tedy propojení ze severu (z Polska) na jih (do Rakouska) a dále provozování dvou stávajících tras z Německa a jejich napojení na terminály v Holandsku a v SRN.

Ve chvíli, kdy stavíme velké množství OZE a chceme odstavit uhelné elektrárny, se spotřeba plynu pro výrobu elektřiny téměř zdvojnásobí. Navíc v České republice máme velice ojedinělý systém centrálního zásobování teplem, který bude muset projít transformací, tak aby nebyla ohrožena bezpečnost dodávek tepelné energie pro průmysl a domácnosti. Velká část zásobování domácností teplem v soustavách CZT používajících uhlí přejde na plyn.

To vše povede k nutnosti zajistit si na severu či jihu kapacitu, která se rovná více než polovině budoucí spotřeby ČR s výhledem možného

dalšího navýšení. Budoucí roční spotřeba ČR bude přesahovat 10 mld. m³. I když ČR prodlouží pronájem LNG terminálů v Nizozemí, jsou dopravní možnosti s ohledem na plánované potřeby Německa velmi nejisté.

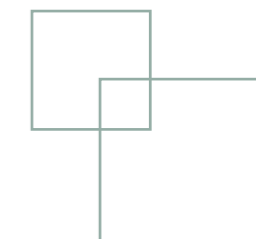
Navíc Německo vždy upřednostňovalo, a nadále bude, své vlastní ekonomické zájmy nad potřebami ČR (viz nedávné zavedení poplatků za tranzit, které ještě před zrušením po nátlaku EK stihlo navýšit).

Ten, kdo drží v rukou rozhodnutí o možnosti či nemožnosti dodávek základních energetických zdrojů pro chod společnosti (domácnosti i průmysl), ten ovlivňuje konkurenceschopnost našeho hospodářství, ovlivňuje ekono-

mické náklady domácností a zároveň má vliv nejen na zahraničně politickou orientaci země.

Touto odpovědí uzavíráme první část rozhovoru s Jaroslavem Mílem, ve které jsme se věnovali otázkám energetické bezpečnosti a diverzifikace dodávek plynu.

Pokud vás zajímají jeho názory na konkrétní úkoly v oblasti dodávek plynu, budoucnost jaderné energetiky, komunitní energetiku a další klíčová témata, najdete celý rozhovor na webových stránkách Svazu měst a obcí ČR.

Jaroslav Míl, bývalý předseda představenstva a generální ředitel společnosti ČEZ (2000–2003) a někdejší vládní zmocněnec pro jadernou energetiku. Dlouhodobě se věnuje tématům energetické bezpečnosti, diverzifikace zdrojů a budoucnosti energetiky v České republice. Ve své kariéře zastával i další významné manažerské a poradenské role v oblasti průmyslu a energetiky v ČR i v zahraničí.

a spotřebitelskou infrastrukturu. Naše energetická bezpečnost musí vycházet z premisy maximální možné nezávislosti na aktivní spolupráci ze strany našich sousedů a zároveň na naší maximální potřebnosti pro zajištění stability jejich vlastní energetické bezpečnosti. Tedy z konceptu, kterým se řídí po řadu let Německo. Nejde jen o zajištění dodávek primárních zdrojů surovin, diverzifikaci transportních tras, ale i vyrovnané výkonové a zdrojové bi-

vensko), který nás výrazně oslabil, a nevyužili přímou nabídku na pokračování projektu polské strany, která to, s ohledem na bezpečnostní rizika, viděla jako pro naši zemi za přínosné. Zaváhání vlády v roce 2015 a dalších letech bylo rozhodující.

Podpora výstavby plynovodu STORK II po letech nekončících diskusí a po předložení nabídek na odběr méně než 10 % potřeb ČR, tedy minimální tranzit a využití

Inzerce

DEN malých obcí

20. 3. 2025

O₂ universum Praha

27. 3. 2025

Výstaviště Flora Olomouc

Konference Den malých obcí je **pro starostky a starosty** jedinečnou příležitostí, jak získat **aktuální ucelené informace pro efektivní správu obce**. Dozví se novinky z oblasti financování obcí, dotační politiky či legislativních změn. Součástí je i rozsáhlá **výstava firem**, které nabízejí produkty a služby obecním úřadům.

Konference probíhá s podporou **Komory obcí SMO ČR**

Vše podstatné pro rozvoj a správu vaší obce

Registrujte se na www.denmalychobci.cz/registrace

Akční cena do 10. 3. 2025

Hostětín: Malá obec s velkou vizí pro udržitelnou budoucnost

Hostětín, malá obec s 210 obyvateli, se v posledních desetiletích stal průkopníkem ekologických projektů v České republice. Dnes zde najdeme biomasovou kotelnu, solární panely, kořenovou čistírnu odpadních vod a mnoho dalších inovací, které dělají z Hostětína inspiraci pro obce i města po celé zemi. Jak ale tato proměna začala a jaké výzvy ji provázely?

Z nouze k udržitelné budoucnosti

Ekologická cesta Hostětína nezačala plánovitě, ale z nutnosti. V 60. letech obec přišla o samostatnost a byla na ni uvalena stavební uzávěra, která bránila rozvoji a vedla k odchodu mladých lidí. V 70. letech zde vznikla vodárenská nádrž, ale bez čistírny odpadních vod, což dále omezilo možnosti obce.

„Před třiceti lety vzali občané Hostětína svou budoucnost do vlastních rukou. Hned po obnovení samostatnosti v roce 1990 jsme začali hledat řešení pro čištění odpadních vod a rozhodli jsme se pro kořenovou čistírnu. To byl klíčový impuls, který odstartoval naši cestu k ekologickým inovacím,“ říká Daniel Šenkeřík, starosta obce.

Následovalo zateplování budov, výstavba kotelny na biomasu (zásobující 85 % domácností) a další projekty trvale udržitelného rozvoje.

Ekologické projekty v Hostětíně

- Kořenová čistírna odpadních vod – jedna z prvních v Česku, přírodní a ekologická alternativa ke konvenčním čističkám

- Biomasová výtopna – zásobuje teplem většinu domácností, veřejné budovy i vzdělávací centrum
- Solární panely – na střechách domů a veřejných budov pomáhají snižovat závislost na elektřině z fosilních paliv
- Ovocný sad a moštárna – obnovuje tradiční sadařství a vyrábí 100% přírodní mošty bez konzervantů
- Pasivní dům a ekopenzion – ukázka moderní ekologické architektury s minimální spotřebou energie
- Elektromobilita – obec pořídila elektrický smykový nakladač Elise pro potřeby kompostárny a výtopny

Díky těmto projektům je Hostětín energeticky soběstačnější a výrazně snižuje svou uhlíkovou stopu. V roce 2019 činily emise CO₂ na obyvatele pouze 2,5 tuny, což je méně než polovina českého průměru.

Hostětín environmentálním centrem

Důležitou roli v osvětě hraje Ekologický institut Veronica, který v obci provozuje ekologické vzdělávací středisko. Každoročně sem zavítá přibližně 7 000 návštěvníků, zejména školáků a studentů.

„Většina starostů považuje turistický ruch za přítěž, ale u nás se o návštěvníky stará Centrum Veronica, takže obec se může věnovat své práci,“ vysvětluje starosta.

Hostětín se stal vzorem pro další obce, což potvrzují i ocenění, která získal. Obec byla několikrát vítězem E.ON Energy Globe, v roce 2007 dokonce v národním kole. *„Publicita pomáhá. Díky oceněním se o nás ví a můžeme inspirovat ostatní,“* říká starosta.

Návštěva britského krále Karla III.

V roce 2010 Hostětín navštívil nynější britský král Karel III., tehdy ještě jako princ Charles. Tento významný propagátor udržitelného rozvoje si prohlédl místní ekologické projekty a setkal se s obyvateli, zástupci obce i odborníky na ekologii.

„Bylo nám ctí ho přivítat. Strávil u nás několik hodin, zajímal se o fungování biomasové výtopny, kořenové čističky a pasivního domu. Představil se mu i náš projekt výroby moštů z tradičních odrůd jablek. Bylo vidět, že ho ekologie opravdu zajímá,“ vzpomíná starosta.

Hostětín se tak stal součástí mezinárodního povědomí o udržitelnosti. Návštěva Karla III. pomohla obci k dalšímu zviditelnění a inspirovala mnoho dalších regionů.

Výzvy do budoucna

Přestože se Hostětín stal ekologickým lídrem, stále čelí výzvám. Největší prioritou je obnova kotle v biomasové výtopně, jehož cena se pohybuje na úrovni dvou ročních rozpočtů obce.

„Hostětín je inovativní 25 až 30 let, ale technika stárne. Potřebujeme financování na její modernizaci,“ říká starosta a dodává, že rozvoj solární energie naráží na kapacitní limity trafostanic, jejichž posílení je v nedohlednu.

Hostětín jako model pro ostatní?

Mohou se větší města inspirovat Hostětínem? Starosta věří, že ano. *„Důležité je začít přemýšlet ekologicky. Naše projekty jsou připravené tak, aby se daly využít i jinde. Například biomasové výtopny budou mít velký potenciál ve městech, protože tam už existují teplovody, což je nejdražší část infrastruktury.“*

V Hostětíně by si přáli, aby podobných obcí bylo víc. *„Chceme, aby náš přístup byl normální a přirozený. Abychom se k přírodě chovali odpovědně a vláda nám v tom nekladla zbytečné překážky. A taky bychom ocenili, kdyby nám už konečně posílili ty trafostanice,“* uzavírá starosta s úsměvem.

Král Karel III. v Hostětíně
Foto: Nadja Meister
Archiv: Veronica

Foto: Větrná elektrárna Pchery
Autor: Archiv Komora OZE

Větrníky ano, či ne?

V Česku je podle poslední statistiky ČSVE v provozu 352 větrných elektráren s celkovým instalovaným výkonem 350 MW. V roce 2023 dodaly do sítě celkem 700 GWh elektrické energie, což odpovídá roční spotřebě 200 tisíc domácností. Nejnovější a nejvýkonnější větrná elektrárna Enercon E-138 byla loni postavena u obce Žipotín na Svitavsku. Její věž je 111 m vysoká, průměr rotoru je 138 m a její nominální výkon při rychlosti větru 12 m/s je 4,2 MW. Nejstarší dosud provozovaná větrná elektrárna stojí u Kuželova (okr. Hodonín) z roku 1990 s výkonem 150 kW. Největší „větrný park“ s 19 větrnými elektrárnami Enercon E-82 byl r. 2007 uveden do provozu na lokalitě Kryštofovy Hamry v Krušných horách.

Větrnou energii jako obnovitelný zdroj zvolila obec Dívčí Hrad na Osoblažsku

Na důvody rozhodnutí postavit větrnou elektrárnu jsme se zeptali starosty obce Jana Bezděka.

Jaké faktory hrály roli při volbě tohoto obnovitelného zdroje energie?

Počátek plánování výstavby větrných elektráren sahá do roku 2011 a 2012, kdy byla naše obec spolu s dalšími obcemi Osoblažska oslovena firmou zabývající se výstavbou a provozem větrných elektráren. V té době byly vytipovány v naší obci celkem 2 lokality a začalo se plánovat. Mám za to, že to byl spíše impuls externí společnosti, která hledala na Krnovsku a Osoblažsku lokality vhodné k výstavbě větrných elektráren.

Jak dlouho trval proces plánování a povolování výstavby větrné elektrárny? Byly během něj překonávány nějaké významné překážky?

Proces plánování trval 12 let. V roce 2012 uzavřela naše obec první smlouvu o spolupráci s firmou Ostwind a začala spolupráce, která se v roce 2024 přetavila v úspěšnou stavbu dvou větrných elektráren v místní části

Sádek u Dívčího Hradu firmou RenoEnergie, a. s. Během příprav výstavby došlo ke změnám vlastnické struktury původní společnosti, která projekt připravovala, což na škodu nebylo. Významné překážky ale vidím v českých úřadech a v délce povolovacího procesu. Zároveň vidím problém v subjektivním vnímání tohoto obnovitelného zdroje zvláště u úředníků, kteří se ke stavbě vyjadřují. Občany naší obce jsme podrobně o průběhu příprav informovali a neobjevily se žádné protesty. Během projednávání přicházely však připomínky od obyvatel některých okolních obcí, kdy jsme se jim snažili všechny jejich obavy vyvrátit.

Jaké technické parametry má větrná elektrárna v Dívčím Hradě (výkon, výška atd.) a jaké množství energie dokáže ročně vyrobit?

V místní části Sádek u Dívčího Hradu jsou vystavěny dvě větrné elektrárny, každá s výkonem 2,2 MWh. Výška tubusu elektrárny je 125 metrů a délka listu 65 metrů. V nejvyšším bodě má tak elektrárna celkem 180 metrů.

Jakým způsobem je vyrobená energie využívána? Máte zajištěné odběratele, nebo jde energie přímo do sítě?

V současné době jsou elektrárny ve zkušebním provozu a předpokládá se, že ostrý provoz a kolaudační souhlas získají ve druhé polovině letošního roku. Vyrobená elektřina je již nyní dodávána do místní sítě 22kV.

Jak se financovala výstavba elektrárny? Započítáváte do projektu i dlouhodobou návratnost investice?

Jelikož nejsme investorem výstavby, nemáme informace o financování. Předpokládám ale, že se bude jednat o kombinaci úvěrů, vlastních prostředků investora a dotaci na stavbu obnovitelných zdrojů elektrické energie.

Jaký vliv má větrná elektrárna na rozpočet obce? Přináší konkrétní finanční benefity pro místní komunitu?

Díky stavbě a provozu větrných elektráren získá obecní rozpočet finance každý rok provozu větrných elektráren. Jednak jsme již do našeho obecního rozpočtu získali jednorázovou odměnu za spolupráci při plánování a stavbě elektráren, jednak budeme každoročně pobírat finance v podobě procentuální částky z „vytočených“ financí z každé větrné elektrárny. Předpokládáme, že se každoročně bude jednat o statisícové částky, což pro náš rozpočet znamená významnou pomoc.

Jaké byly reakce místních obyvatel na záměr výstavby větrné elektrárny? Zaznamenali jste nějaký odpor nebo obavy, například kvůli hlučnosti nebo estetice krajiny?

Jak jsem již uvedl, místní občany jsme o přípravách stavby detailně a pravidelně informovali. Rovněž proběhlo několik setkání investora s občany a dalšími osobami, které se o stavbu zajímali. Místní tak byli se stavbou srozuměni a nezaznamenali jsme negativní reakce. Připomínky a kritiku jsme zaznamenali od obyvatel z některých okolních obcí nejen osobně při projednávání záměru, kdy jsme se jim snažili stavbu a výhody stavby objasnit a jejich obavy vyvrátit, ale i na sociálních sítích. Byly to ale jednotky případů.

Zaznamenali jste nějaké změny v povědomí občanů o obnovitelných zdrojích energie po realizaci projektu?

Větrné elektrárny jsou nyní dominantou obce a velmi dobrým orientačním bodem, když se pohybujete po Osoblažsku. Takže spíše než zvýšení povědomí občanů o obnovitelných zdrojích energie nyní občané i přespolní více vědí, kde přesně je Dívčí Hrad.

Plánujete další rozvoj obnovitelných zdrojů energie v obci? Uvažujete o dalších technologiích, například solární energii nebo využití biomasy?

V Dívčím Hradě jsme v minulosti investovali do snížení energetické náročnosti bytových domů v majetku obce jak formou zateplení, tak výměnou kotlů na uhlí za kotle na biomasu. Naposledy v listopadu 2024 z důvodu zatopení kotelny zářijovou povodní došlo k výměně dvou automatických kotlů na uhlí za ještě ekologičtější automatické kotle na pelety. V letošním a příštím roce budeme realizovat projekt na zateplení obálky budovy obecního úřadu spolu s výměnou oken a dveří a instalací centrálního vytápění tepelnými čerpadly a instalací fotovoltaiky na střeše budovy.

V dalších letech bychom rádi instalovali na střechy bytových domů v majetku obce, na hasičárnu a budovu mateřské školy, fotovoltaiku a chtěli bychom tyto zdroje propojit s dodávkou elektřiny do naší čističky odpadních vod pro bytové domy. Současně chceme spolupracovat s místními firmami a zavést komunitní sdílenou energetiku.

Jaké máte zkušenosti se spoluprací s firmami a organizacemi, které se podílely na realizaci tohoto projektu?

Spolupráci s firmou RenoEnergie oceňuji, protože sami bychom se do takového projektu nikdy nepustili.

Co byste doporučil ostatním obcím, které zvažují investici do větrných elektráren nebo jiných obnovitelných zdrojů energie?

Určitě bych doporučil, aby naši zkušeného a férového partnera, jako to bylo i v našem případě. Poté, co se zjednodušily povolená procesy na stavbu velkých větrných elektráren a větrných parků, se vyrojilo mnoho zájemců o to stavět větrné elektrárny. Z jednání s kolegy starosty vím, že v posledních měsících dostávají různé nabídky od různých firem majících zájem vystavět v jejich obcích větrné elektrárny. Je ale nutné vybrat opravdu zkušeného partnera, protože to není spolupráce na pár let, ale na desetiletí. A během plánování a stavby se může přihodit mnoho nečekaných událostí.

Vidíte nějaký vliv projektu na turistiku nebo celkové vnímání obce jako moderní a ekologicky smýšlející?

Jelikož jsou větrné elektrárny postaveny jen pár měsíců, vliv na turistiku nebo vnímání naší obce nevidím. Možná jen v tom ohledu, že jsme první obcí na Osoblažsku, kde větrné elektrárny stojí. Co ale vnímám je to, že jsme měli pravdu v tom, že výstavba a provoz větrných elektráren nebude mít vliv na početná stáda dařků, mufloňů a další zvěře. Nejednou jsem osobně viděl velké počty srnčího a dančího, jak se pod elektrárnami nebo v jejich těsné blízkosti pasou.

Jak hodnotíte podporu obnovitelných zdrojů ze strany kraje nebo státu? Přispěly dotační programy ke zrealizování tohoto projektu?

Zda byly na stavbu těchto elektráren využity dotační tituly, nevím, předpokládám, že ano. Co se týče všeobecně podpory obnovitelných zdrojů, mohla by být podpora ze strany státu vyšší a bylo by potřeba zjednodušit získávání financí na větší investice.

Děkujeme za rozhovor

Větrné elektrárny u Pcher: Od prvotního odporu k užitečné spolupráci

O své zkušenosti s výstavbou větrné elektrárny se s námi podělila i Lucie Turanová, starostka obce Pchery ve Středočeském kraji, kde dva větrníky stojí již 15 let.

Jak občané obce Pchery reagovali na plány výstavby větrného parku před 15 lety? Jaká byla tehdy převládající stanoviska?

Tehdy jsem v obci ještě trvale nežila, ale z doslechu vím, že zde byl značný odpor. Větrné elektrárny měly stát na obecním pozemku a obec z nich měla mít užitek v podobě finanční kompenzace. Lidé sepsali petici, že je tu nechtějí. Nakonec to dopadlo tak, že elektrárny stojí kousek vedle na pozemku soukromého vlastníka a obec z nich nemá nic. I přes odpor občanů se nakonec oba větrníky postavily.

Řešila obec za uplynulou dobu nějaké stížnosti na jejich provoz?

Ve funkci jsem teprve tři měsíce. Za tu dobu za mnou byl jeden občan, že se mu zdá, že větrníky nějak více hučí, že si stáhl aplikaci do telefonu na měření hluku a je to více než 40 dB. Tehdy ale foukal dost silný vítr. Z vlastní zkušenosti vím, že v určitou denní dobu při svitu slunce bliká odraz světla do oken, je to trochu jako stroboskop a je to nepříjemné. Ale je to tím, že první větrník je poměrně blízko obci. S druhým žádný problém není. Řekla bych, že život v obci to nijak výrazně nenarušuje.

Jaký je současný pohled občanů na existenci větrného parku?

Zvykli jsme si a vyloženě odpor k větrníkům nemáme. Nebo o něm nevím. Přeci jen je to alternativní zdroj elektřiny a lidé se pomalu učí přemýšlet ekologicky.

Nyní, kdy obec oslovila další firma s návrhem na stavbu dalších větrníků, jaké jsou prvotní reakce ze strany obce a občanů?

Samozřejmě se občané zajímali, kde budou větrné elektrárny stát, kolik jich bude, jak budou vysoké atd. Ale tím, že budou stát poměrně daleko od obydlené části obce, si všichni uvědomujeme, že to pro obec bude dost přínosné. Dostaneme do rozpočtu nemalou částku jako kompenzaci. Navíc jsme do budoucna díky tomu předjednali i finanční kompenzaci ze stávajících větrníků, takže budeme moci v obci investovat např. do obnovy chodníků, komunikací, nové mateřské školy atd.

Děkujeme za rozhovor

issss

2025

12.–13.5.25 HradecKrálové

Kongresové centrum Aldis

27. ročník mezinárodní konference
zaměřené na **digitalizaci veřejné správy** a **rozvoj eGovernmentu**

Na konferenci v samostatném bloku vystoupí zástupci Komise pro digitalizaci a elektronizaci SMO ČR

pořadatel **TRIADA** spolupořadatel **Kraj Vysočina**

spolupracují **Královéhradecký kraj** **Hradec Králové už 800 let** **CELEBRAM REGINA**

issss.cz [#issssc @issssc](https://twitter.com/issssc) [issss-konference](https://www.linkedin.com/company/issss-konference)

Argumenty proti tentokrát zvítězily

Větrné elektrárny jsou jedním z klíčových prvků moderní energetiky, ale jejich výstavba často vyvolává silné emoce. V obcích Křižany a Dalečín proběhla referenda, v nichž občané rozhodli proti plánovaným projektům. Co je k tomu vedlo? Jak probíhala komunikace s investory? A jaké další kroky nyní obce zvažují? Odpovědi přinášíme v následujícím článku.

Větrné elektrárny v Křižanech: Referendum rozhodlo, starosta hledí do budoucna

Obec Křižany se nedávno ocitla v centru diskuse o obnovitelných zdrojích energie. Plánovaná výstavba větrné elektrárny vzbudila mezi místními obyvateli smíšené reakce, které vyústily v referendum. Starosta obce Václav Honsejk v rozhovoru popisuje celý proces rozhodování, reakce obyvatel i své vize pro budoucnost energetiky v obci.

Obavy a argumenty pro i proti

Plánovaná výstavba větrné elektrárny přinesla jak pozitiva, tak negativa. Na jedné straně by projekt přinesl dlouhodobý finanční přínos pro obec, na druhé straně se místní obyvatelé obávali změny krajinného rázu, hluku, strobooskopického efektu a poklesu cen nemovitostí.

„Rozhodnutí odmítnout výstavbu vzniklo na základě referenda, kde občané rozhodli proti,“ vysvětluje starosta. Dodává, že názory byly těsně rozdělené – negativní stanovisko nakonec převážilo jen minimálně.

Komunikace s veřejností a investorem

Obec se rozhodla zapojit občany formou dotazníků, které připravili studenti Technické univerzity v Liberci. Klíčovým momentem však bylo místní referendum, které dalo odpůrcům i zastáncům možnost vyjádřit svůj postoj.

S investorem proběhlo veřejné projednání, ale jednání komplikovala silná negativní kampaň vůči větrným elektrárnám. „Hlavní sporné body se točily kolem estetického narušení krajiny, hluku, ale i otázky, jak ekologicky likvidovat vysloužilé elektrárny,“ říká starosta.

Alternativní cesty k energetické soběstačnosti

Odmítnutí větrné elektrárny neznamená, že Křižany zavrhnou obnovitelné zdroje energie úplně. Starosta zmiňuje, že do budoucna obec plánuje solární panely nebo komunitní energetické projekty. „Už nyní pracujeme na zateplování budov a výměně starých zdrojů tepla za ekologičtější alternativy, například tepelná čerpadla,“ doplňuje.

Podle starosty by si měli jeho kolegové v jiných obcích uvědomit, že rozhodování o velkých projektech vyžaduje otevřenou a dlouhodobou komunikaci s občany. „Dnes hrají obrovskou roli sociální sítě. Negativní informace se šíří rychleji než fakta a mnoho lidí se nechá ovlivnit emocemi místo reálných dat,“ upozorňuje.

Přesto vnímá těsný výsledek referenda pozitivně. „Ukazuje, že část obyvatel je myšlenka větrných elektráren nakloněna. Pokud by se podařilo lépe vysvětlit jejich přínosy a eliminovat obavy, podobné projekty by mohly mít v budoucnu větší podporu,“ uzavírá.

Větrné elektrárny v Dalečíně: Občané rozhodli proti

Stejně jako v Křižanech i v Dalečíně nakonec plán na výstavbu větrné elektrárny neprošel. Obec se rozhodla dát hlas občanům formou referenda, jehož výsledek byl zamítavý. Hlavními důvody byly obavy z narušení krajinného rázu a potenciální hluk, i když by elektrárna byla umístěna v dostatečné vzdálenosti od obytné zóny.

Před referendem se konala veřejná prezentace projektu, kde investor vysvětlil přínosy i možné dopady elektrárny. Přesto mezi občany převážily negativní postoje, především kvůli poloze obce na okraji CHKO Žďárské vrchy. Přestože se očekával významný ekonomický přínos, rozhodující slovo měla veřejnost.

Jak dál s obnovitelnými zdroji?

Obec už v roce 2024 postavila dvě fotovoltaické elektrárny – na budově základní školy a čistírny odpadních vod. Další projekty zatím neplánuje, nejdříve chce vyhodnotit fungování těch stávajících.

Starosta Dalečína Pavel Kadlec považuje referendum za správnou cestu, protože takto citlivá rozhodnutí by měla zohledňovat názor občanů. Doporučuje proto dostatečnou osvětu a otevřenou komunikaci ještě před samotným hlasováním.

Největší větrná farma v České republice

Větrná farma Kryštofovy Hamry, největší projekt svého druhu v České republice, je příkladem úspěšné spolupráce mezi zahraničním investorem a místní samosprávou. Díky příznivým podmínkám lokality, správnému načasování a vstřícnosti obce se podařilo vybudovat větrný park s instalovaným výkonem 50 MW, který nejen zásobuje energii tisíce domácností, ale také výrazně přispívá do rozpočtu obce.

Vhodná lokalita a správné načasování

Projekt vznikl díky německé společnosti ecoenerg Windkraft GmbH, která již měla bohaté zkušenosti s provozem větrných elektráren v Německu. Investor správně vyhodnotil několik specifických faktorů, které z Kryštofových Hamrů dělaly ideální místo pro výstavbu větrného parku:

- Neobydlené území – V 70. letech byly v této oblasti zlikvidovány některé obce kvůli výstavbě Přísečnické vodní nádrže, která dnes zásobuje severočeskou hnědouhelnou oblast pitnou vodou.
- Existující infrastruktura – V místě se nacházelo nevyužité vedení 110 kV, které zůstalo po ukončení důlní činnosti na Měděnci.
- Podnikatelská odvaha – Investor zahájil přípravu projektu v době, kdy ještě v ČR neexistoval právní rámec pro výkupní ceny elektřiny z větru. Bez této záruky by nebylo možné zajistit financování projektu.

Důležitým faktorem úspěchu byla i od počátku aktivní spolupráce s obcí a orgány státní správy, které se podílely na umístění jednotlivých větrných elektráren.

Spolupráce obce s investorem

Přípravy projektu začaly v roce 2000, kdy byla uzavřena smlouva o spolupráci mezi obcí Kryštofovy Hamry a investorem.

„Obec se zavázala k podpoře výstavby větrné farmy, zatímco investor slíbil poskytnout finanční příspěvek do rozpočtu obce po uvedení farmy do provozu a následně každý rok jejího fungování,“ vysvětluje starosta František Henzl.

Dnes představuje příspěvek z provozu větrné farmy přibližně třetinu obecního rozpočtu, což umožňuje financování různých projektů, včetně:

- kompenzací za ceny energií – každý občan obce letos obdržel 18 000 Kč jako příspěvek na energii,

- kulturních, charitativních a ekologických aktivit – obec podporuje místní společenské a environmentální iniciativy.

„Tímto krokem jsme o mnoho let předběhli současný trend komunitního sdílení obnovitelných zdrojů, který se teprve nyní začíná legislativně upravovat,“ dodává starosta.

Dlouhodobý přínos a budoucnost větrné farmy

V průběhu let se nepotvrdily obavy odpůrců projektu – nezávislé studie Krajského úřadu Ústeckého kraje prokázaly, že větrná farma nepoškodila místní flóru ani faunu. Díky pozitivním zkušenostem s provozem farmy obec podpořila repowering, tedy modernizaci a případnou obnovu elektráren, až tato potřeba nastane.

„Naše spolupráce s provozovatelem větrné farmy je už 25 let výborná a věříme, že bude pokračovat i do budoucna,“ uzavírá starosta Henzl.

Větrné elektrárny: praktické rady pro obecní zastupitele

Větrné elektrárny jsou celosvětově na vzestupu. V Česku nás však největší rozmach teprve čeká. Větrníky zde pokrývají pouze 1 % roční spotřeby elektřiny. V sousedním Polsku je to třináctkrát víc a celoevropský průměr je dokonce 20 %.

Pokud Vaše obec zvažuje, jak se postavit k výstavbě větrné elektrárny, je možné, že jste se setkali s nějakými nejistotami jako například

- jak je to s hlukem elektráren nebo jaký mají dopad na živou přírodu?
- podíl na zisku, levnější elektřina nebo příspěvek od provozovatele? Jaké možnosti zapojení do větrné energetiky má obec a jaké její obyvatelé?
- jak porovnávat nabídky zástupců větrných firem a na co si dát pozor při výběru toho pravého partnera?
- jak komunikovat s občany? Kdy a jak uspořádat veřejnou debatu? Jak zajistit, abyste vyslechli všechny hlasy?

Odpovědi na otázky, které vás ve spojení s větrnou energetikou napadnou, najdete v sérii publikací, které máte k dispozici zdarma na webu. Jejich autorem je tým odborníků z Komory obnovitelných zdrojů energie a České společnosti pro větrnou energii.

« Pro přechod na web s publikacemi naskenujte tento QR kód

Autor: Komora OZE
Foto: Mlýn Bukovany, Archiv redakce

Skryté energetické bohatství čistíren odpadních vod

Dva následující články se zaměřují na nové cesty využití obnovitelných zdrojů pro vytápění měst. První z nich ukazuje, jak mohou čistírny odpadních vod sloužit jako energetické zdroje, zatímco druhý představuje využití tepelných čerpadel k získávání energie z řeky – model, který je již běžnou praxí v zahraničí a má velký potenciál i v českých podmínkách.

ČOV Havlíčkův Brod

Čistírny odpadních vod už dávno nejsou jen místem, kde končí splašky. Stále více měst a obcí objevuje jejich energetický potenciál, který může přispět k soběstačnosti i snížení provozních nákladů. V článku se podíváme na inovativní projekty v Praze, Havlíčkově Brodě a Litovli, kde se bioplyn, fotovoltaika i tepelná čerpadla staly klíčem k efektivnímu využívání energie.

Tak zvané čovky nejsou jen ekologickou nutností, ale stále častěji i zdrojem energie. O jejich potenciálu se diskutovalo i během Hodinky regionálního rozvoje SMO ČR v listopadu minulého roku. Mnoho obcí stále netuší, že jejich čistírny mohou přispět k energetické soběstačnosti, a proto byly představeny tři příklady ČOV, které již realizují inovativní projekty.

Evropská legislativa brzy stanoví povinnost, aby čistírny s kapacitou nad 10 tisíc EO dosáhly energetické soběstačnosti.

Již nyní je proto nutné hledat způsoby, jak optimalizovat spotřebu energie a využít dostupné technologie. Inspirativní řešení z Havlíčkova Brodu a Litovle představil Ing. Tomáš Voříšek, technický ředitel SEVEN Energy. O projektech Ústřední čistírny odpadních vod v Praze hovořil Ing. Jiří Rosický

Obce jako stěžejní hráč v energetické transformaci

Obce hrají zásadní roli v přechodu na udržitelnou energetiku – ovlivňují územní plánování, využívají obnovitelné zdroje a hledají cesty ke sdílení energie i úsporám. Dan Jiránek, ředitel Legislativní a právní sekce SMO ČR, shrnuje klíčové výzvy i řešení, která Svaz měst a obcí ČR prosazuje pro efektivnější spolupráci mezi státem, samosprávami a průmyslem.

Obce jsou rozhodujícím činitelem při změně naší energetiky, svými územními plány ovlivňují, kde případně mohou stát nové obnovitelné zdroje, a to jak fotovoltaické elektrárny, tak elektrárny větrné. Také, zvláště ty větší nebo odvážnější, využívají biomasu pro kombinovanou výrobu tepla a elektřiny a první z nich už spolupracují, nebo plánují podílet se na výrobě biometanu. Také mají příležitost sdílet energii, kterou ve svých zdrojích vyrobí ať už se svými organizacemi, občany nebo podnikateli.

A nesmíme zapomínat na jejich schopnost šetřit energiemi, kdy po letech dotací postupně přechází na EPC kontrakty a v úsporách pokračují, i když za jiných podmínek. Města a obce považují energetiku za jedno z hlavních témat, kterým se zabývají a které také

bude do značné míry limitovat jejich rozvoj nebo které zásadně ovlivňuje i život jejich obyvatel.

Proto většina obcí chápe potřebu změn v energetice, ovšem potřebovaly by více odborníků. V této snaze je velmi dobrá spolupráce obcí s některými kraji, které si uvědomily důležitost energetiky a jejichž energetické agentury spoluprací s obcemi často iniciují nebo usnadňují, případně i zabezpečují.

Jaké kroky navrhuje Svaz měst a obcí ČR pro zajištění lepší spolupráce mezi státem, obcemi a průmyslem?

Jedna věc je legislativní rámec, bez kterého by změny v energetice nebyly vůbec možné. To, co zaostává za i tak velmi zpožděnou legislativou, je dostatek odborníků (MŠMT a MPO), kapacitní přenosová a distribuční soustava (tady bohužel je zdoluhavé vše od povolování po realizaci), pilotní projekty, resp. dostatek příkladů dobré praxe (přeci jen jinak zní nabídka od neznámé firmy a jinak rada od starosty, který si už nějakým martýriem prošel) a jako vždy složitá administrativa, když chcete něco realizovat.

Svaz se snaží, aby zákony spíše obcím jejich snahu ulehčovaly, než komplikovaly. Velmi dobrá je spolupráce s MPO i ERÚ a jako jedno z klíčových témat se objevuje zakládání krajských energetických agentur. Ty mohou obcím pomoci

jak s nedostatkem odborníků či znalostí, tak třeba se zaváděním nových metod řízení komunitní energetiky včetně programového vybavení (ECUK). Průmysl pak velmi potřebuje, a nakonec to potřebují i distributoři, rozumný poměr mezi počtem fotovoltaických a větrných elektráren, doplněný zvláště v zimních měsících kombinovanou výrobou tepla a elektřiny, resp. v časech letních veder možná kombinovanou výrobou chladu a elektřiny.

To ale znamená, že se obce musí stát opravdovým partnerem takových projektů, a to včetně získání přínosu pro obec a její obyvatele. A o to, aby to bylo možné, Svaz velmi usiluje.

Dan Jiránek je bývalý primátor města Kladna a současný ředitel Legislativní a právní sekce Svazu měst a obcí ČR. Dlouhodobě se věnuje problematice místní samosprávy a udržitelné energetiky. Ve svém shrnutí článku o energetice zdůrazňuje klíčovou roli obcí v přechodu na udržitelnou energetiku – od ovlivňování územního plánování pro nové obnovitelné zdroje, přes využívání biomasy a biometanu, až po sdílení vyrobené energie a energetické úspory pomocí EPC kontraktů.

Radka Vladyková: Nakonec je to vždy o lidech

Den otevřených dveří větrných elektráren, akce ČSVE a Komory OZE
Foto zleva: Jan Kuchař, Jozef Síkela, Radka Vladyková a Štěpán Chalupa

Vážení čtenáři a milí kolegové,

energetika se v posledních letech stala jedním z nejzásadnějších témat, které ovlivňuje každodenní život nás všech. Už to není jen záležitost odborníků – energetická bezpečnost, tedy zajištění dostatku energie za přijatelnou cenu, se stala každodenním bojem starosty, primátora, ředitele školy, továrny, firmy, ministra i celé vlády.

Každý dnes řeší svého dodavatele, zvažuje nové možnosti a technologie. To, co dříve patřilo úzké

skupině specialistů, je nyní běžnou součástí našich rozhodování. Měli jste možnost přečíst si příklady obcí, které přijaly myšlenku využití obnovitelných zdrojů, i když to znamenalo změnu vzhledu jejich okolí nebo krajiny. A také těch, které se rozhodly jinak. Chtěli jsme vám ukázat různé přístupy, protože nakonec je to vždy o lidech – o starostech a jejich vizích, o odvaze měnit zaběhnuté způsoby a hledat lepší řešení.

Zároveň bych ráda využila této příležitosti a poděkovala vám za

přízeň, kterou věnujete našemu časopisu. INS – Inspirativní story letos vstoupil do nové éry – stal se čtvrtletníkem a jeho hlavním posláním je přinášet příběhy lidí, kteří posouvají pokrok nejen ve svých komunitách, ale i v širší společnosti.

Přeji vám hodně užitečných poznatků, zajímavých čtenářských zážitků a těším se, že se spolu budeme setkávat i v dalších vydáních.

*Radka Vladyková
výkonná ředitelka SMO ČR*

Umělá inteligence už pomáhá tisícům obcí. Připojte se i vy!

Rozhovor s Dušanem Procházkou, majitelem GALILEO CORPORATION

Moderní technologie a AI se stávají nepostradatelnou součástí efektivní správy měst a obcí. GALILEO CORPORATION, lídr v digitalizaci samospráv, přináší inovativní řešení, která usnadňují práci úředníkům a zlepšují komunikaci s občany. O tom, jaké výhody jejich AI nástroje přinášejí, jsme hovořili s majitelem společnosti Dušanem Procházkou.

Přepněte na chytrou komunikaci

- 22+ let partnerem samospráv
- 5000+ spokojených zákazníků
- 1000+ instalací digitálních úředních desek

www.igalileo.cz

SAMOSPRÁVY JSOU PŘIPRAVENY NA DIGITALIZACI A AI.

Redaktor: Pane Procházko, jste jedničkou v oblasti digitalizace samospráv. Co stojí za vaším úspěchem?

Dušan Procházka: Naše společnost je postavená na neustálé inovaci a důkladném porozumění potřebám samospráv. Díky vlastnímu vývoji a výrobě máme plnou kontrolu nad kvalitou našich produktů a umíme je přizpůsobit konkrétním legislativním požadavkům. Galileo má pro obce komplexní řešení od legislativně správných webových stránek, přes systém komunikace s občany, až po digitální informační panely a úřední desky. Do tohoto digitálního koktejlu jsme přimíchali chytrou pomoc umělé inteligence, čímž jsme zvýšili hodnotu a efektivitu našich produktů.

UMĚLÁ INTELIGENCE JAKO POMOCNÍK, NE STRAŠÁK

Redaktor: AI je v digitalizaci samospráv velkým trendem. Jak pomáháte vašim zákazníkům překonat počáteční obavy z těchto technologií?

Dušan Procházka: V oblasti veřejné správy jsme první firmou, která implementovala umělou inteligenci do redakčního systému webů. Víme, že nové technologie mohou budít obavy, proto klademe důraz na edukaci a bezpečnost. Pro zákazníky pořádáme bezplatné webináře, poskytujeme důkladné zaškolení a naše řešení splňují nejvyšší bezpečnostní standardy.

www.igalileo.cz

MÉNĚ RUTINY, VÍCE EFEKTIVITY: AI ASISTENT A CHATBOT V AKCI.

Redaktor: Můžete blíže představit vaše AI nástroje a jejich přínos pro samosprávy?

Dušan Procházka: Tisíce obcí, které již využívají naše AI nástroje, zaznamenaly výrazné zlepšení v efektivitě každodenní správy. AI Asistent a Chatbot jsou skvělí pomocníci, kteří posouvají správu webů a komunikaci s občany na vyšší úroveň.

S AI Asistentem a Chatbotem ušetříte čas, zjednodušíte si práci a zkvalitníte služby občanům

Chatbot na webu odpovídá občanům 24/7, občané tak nemusí kvůli svým dotazům nikam chodit ani volat. Úředníci ušetří čas na složitější agendu. Chatbot spolehlivě čerpá informace jen z webu obce a nevymýšlí si. Náš AI Asistent pomáhá správcům webu tvořit kvalitní obsah přímo v administraci webových stránek. Jedním kliknutím shrne klíčové informace, upraví text pro cílovou skupinu, zajistí jazykovou správnost a navrhne vhodný obrázek.

SPOKOJENÝ STAROSTA OBCE NORBERČANY: "AI ASISTENT MI UŠETŘIL HODINY PRÁCE"

Starosta obce Norberčany, Stanislav Hudáček, se s námi podělil o svou zkušenost s AI Asistentem: "Dříve jsem trávil hodiny času přípravou aktualit a kalendáře akcí, nyní to zvládnou za deset minut. AI Asistent připraví celý návrh zprávy a já ho jen upravím, pokud je to potřeba. Je to ohromný pomocník! Dostáváme pochvaly od občanů, včetně seniorů, kteří oceňují přehlednost a vizuální kvalitu informací."

Moderní energetické hospodaření pro města a obce úspory, dotace a udržitelný rozvoj

V dnešní době se energetika stává jedním z klíčových témat pro každé město či obec. Vysoké ceny za energii, nové legislativní požadavky často spojené s dotačními příležitostmi a snaha zajistit ekologicky šetrný přístup – to vše klade na zastupitele vysoké nároky. Významným podpůrným dokumentem pro dlouhodobé plánování vedení obcí a měst je energetická koncepce. Tento strategický dokument může přinést finanční úspory, zajímavé komunitní projekty, zvýšit nezávislost na dodávkách energie, zajistit lepší kvalitu ovzduší v dané lokalitě a v konečném důsledku spokojenost obyvatel.

Jak na to?

Důležitým krokem je komplexní posouzení spotřeby a toků energie. Zpracováváme energetickou bilanci, navrhujeme energeticky úsporná opatření a vhodné investice do technické infrastruktury či připravíme model komunitní energetiky pro sdílení vyrobené energie. Úzká spolupráce s místní samosprávou, tedy s vámi, je klíčová pro úspěšnou realizaci a dlouhodobou udržitelnost.

Co můžete komplexním přístupem v oblasti energetiky změnit k lepšímu ve Vaší obci či městě?

- neefektivní sledování a řízení spotřeby energie
- vysoké a nestabilní ceny za energii
- závislost na externích dodavatelích energie
- zastaralou infrastrukturu
- kvalitu životního prostředí

Jak probíhá spolupráce mezi obcí a Sweco

- 1. Úvodní konzultace**
Sejdeme se s vedením obce, probereme cíle a očekávání. Představíme, jaké služby a řešení nabízíme, a společně vybereme vhodný postup.
- 2. Financování dokumentace**
Zvolíme vhodný dotační program a postaráme se o administrativu spojenou s žádostí o dotaci – tím vám ušetříme čas a minimalizujeme rizika.
- 3. Analýza stávajícího stavu**
Posoudíme stávající energetickou náročnost, potenciál energetických zdrojů, možné úspory v zájmové lokalitě: od budov a osvětlení, přes technologie až k využívání obnovitelných zdrojů.
- 4. Návrh úsporných opatření, projektová dokumentace**
Připravíme konkrétní doporučení pro modernizaci budov,

optimalizaci provozu, využití obnovitelných zdrojů či zřízení energetických společenství pro sdílení energie. Vypracujeme projektovou dokumentaci včetně odhadu ekonomické návratnosti navržených opatření. Doporučíme vám vhodné dotační tituly pro navržené investice a z pozice konzultační a projekční společnosti vám pomůžeme s jejich realizací.

- 5. Energetický management**
Navrhne vhodný způsob pro zavedení energetického managementu včetně jeho kompletní implementace a následného vyhodnocování. Tímto způsobem je možné zvýšit efektivitu využití energie a zajistit tak maximalizaci finančních úspor
- 6. Další rozvoj a optimalizace**
Energetika je dynamická oblast: navrhujeme proto postupné úpravy a vylepšení tak, aby obec dlouhodobě profitovala z technologických inovací a aktuálních dotačních příležitostí

Proč se do toho pustit právě teď?

Kvůli výraznému nárůstu provozních nákladů na energii oproti minulosti je návratnost investic do technické infrastruktury v současnosti podstatně nižší. Proaktivní přístup otevírá dveře k výhodným dotacím, posiluje soběstačnost obce a prospívá kvalitě životního prostředí. Jsme připraveni vás provést celým procesem – od úvodní analýzy až po realizaci navržených technických opatření.

Staňte se moderní obcí, která využívá energii chytře a s respektem k přírodě. Kontaktujte nás a společně připravíme řešení na míru vašim potřebám.

Sweco a.s.
Praha, Brno
ELEKTROTECHNIKA A ENERGETIKA
PROJEKTOVÁNÍ A PORADENSTVÍ

Ing. Štěpán Rinn
+420 725 892 635
stepan.rinn@sweco.cz

Mikrovlnné řešení pro celoroční opravy asfaltových výtluků

Praktická mobilní souprava

- Souprava s pecí FF-9 pro přípravu speciální teplé balené směsi obsahuje veškerá zařízení potřebná pro rychlou a kvalitní opravu výtluků
- Stačí si naplánovat počet oprav, množství materiálu a vše ostatní vyřešíte na místě
- Zařízení se standardní homologací a certifikací
- Zajištěn záruční i pozáruční servis
- Dodáváno se speciálně vyvinutou balenou směsí
- Praktickou soupravu si lze zakoupit i pronajmout

Technické parametry

Hmotnost sestavy	1300 kg
Pracovní teplota (venkovní)	-5 až 40 °C
Kapacita 1 ohřevu	25 kg
Mikrovlnný výkon	6 kW
Výkon elektrocentrály	15 kW

Mobilní soupravu pořídíte již od 1,5 mil. Kč.

K pronájmu v síti DEK půjčoven strojů a zařízení.

S použitím mobilní soupravy v praxi se můžete seznámit prostřednictvím našeho krátkého videa.

Proč použít právě mikrovlnný ohřev

- Rychlý ohřev bez degradace asfaltového pojiva
- Lze používat po celý rok od -5 do +40 °C
- Výrazné omezení odpadu a násobná životnost opravy chrání životní prostředí a snižuje náklady na údržbu až na polovinu

Zvolte inovativní a patentované řešení

- Spolu s ČVUT a AV ČR vyvinul FUTTEC unikátní technologii mikrovlnného ohřevu (TMO)
- Využijte ji právě pro její úspornost a udržitelnost stejně jako dnes už celá řada správců silnic

Akce Svazu v roce 2025

Jednou z našich stěžejních aktivit je i pořádání odborných konferencí a seminářů pro samosprávy. Domníváme se totiž, že osobní kontakt dá více než desítky přečtených stran či napsaných emailů. Lidé jsou tvorové sociální, a to platí přeci i pro starostky, starosty a další zástupce samospráv. A naše akce jsou k tomuto účelu jako stvořené!

Již nyní jsou v plném proudu přípravy nejen konferencí, které se budou konat v jarních měsících, ale i těch podzimních. Na co se letos můžete těšit?

Krajská setkání 2025

4. března–8. dubna 2025, vybraná krajská města

XX. sněm 2025

29.–30. května 2025, Plzeň

Konference Město a jeho architektura 2025

25. září 2025, Praha

Energetická konference 2025

23.–24. října 2025, Praha

Setkání starostek 2025

(pouze pro účastníky XXVIII. celostátní finanční konference)

26. listopadu 2025, Praha

XXVIII. celostátní finanční konference

27.–28. listopadu 2025, Praha

Roma Road Show: Vládní zmocněnkyně Fuková představí v regionech úspěšné romské projekty v praxi

Inspirativní projekty, které zlepšují životy Romů v oblasti bydlení, komunitní práce, zdraví nebo vzdělávání představí unikátní platforma Roma Road Show. Sérii akcí, které jsou určené především klíčovými pracovníkům veřejné správy v regionech, organizuje vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fuková. Roma Road Show má celkem 6 zastávek v krajích po celém Česku.

„Mým cílem je upozornit na inovativní projekty, které vycházejí ze skutečných potřeb romské menšiny a dlouhodobě se osvědčily. Místní politici i úředníci se tak mohou třeba dozvědět, co v jiných regionech pomáhá romským dětem při nástupu do první třídy nebo jak je možné podpořit lokální romské lídryně a lídry, kteří se mohou stát partnery při vyjednávání s městem,“ vysvětluje vládní zmocněnkyně Lucie Fuková. Jejím hlavním úkolem je koordinovat přístup jednotlivých ministerstev a institucí k tématům spojeným s romskou menšinou a sledovat naplňování Strategie romské integrace 2021–2030.

Akce Roma Road Show se koná za podpory velvyslanectví, která se zlepšování vzájemného soužití menšin a zlepšování postavení Romů dlouhodobě věnují.

V rámci série prezentací se mohou účastníci Roma Road Show seznámit s konkrétními příklady dobré praxe z různých oblastí. Jsou to např.:

- Bydlení: Projekty jako např. „Housing First Písek“ a „Bydlení je základ“ zaměřené na podporu řešení bydlení Romů.
- Komunitní a sociální práce: Prezentace od Aleny Gronzиковé, terénní sociální pracovnice z IQ Roma servis, Brno, která se dlouhodobě věnuje práci v sociálně vyloučených lokalitách, nebo prezentace práce Ivana Červeňáka, který se podělí o své zkušenosti se spoluprací romské menšiny, samosprávy a základní školy v Luži na Chrudimsku.

- Práce s dětmi a mládeží: Mgr. Robert Sutorý, terénní sociální pracovník z Hranic na Moravě, bude sdílet své zkušenosti s volnočasovými aktivitami pro děti a mládež a jejich motivací ke studiu.
- Podpora bezpečnosti a práce s mládeží: David Drevňák, asistent prevence kriminality z Městské policie Jihlava, a jeho práce s mládeží ve spolku AV–Amari Vysočina.
- Zdraví a rozvoj dětí v raném věku: Organizace Cesta von, z. s., bude prezentovat projekt Omamy, který se zaměřuje na podporu rozvoje dětí do tří let věku ze sociálně vyloučených lokalit a posilování rodinných kompetencí.

Konkrétní program se v rámci tematických bloků bude odměňovat dle daného regionu. Diskuse, která je součástí programu, umožňuje účastníkům vzájemně si vyměnit zkušenosti a názory na zlepšení strategií pro práci s romskou komunitou. Tímto způsobem Roma Road Show nepředstavuje pouze přehledku dosažených úspěchů, ale také fórum pro vyhledávání nových řešení a možností, jak efektivně podporovat integraci Romů ze strany samosprávy.

„Podpora romské menšiny pomocí inovativních projektů, které vycházejí z jejich skutečných potřeb, se vyplatí i ekonomicky. Např. v oblasti vzdělávání to můžeme poměrně jasně vyčíslit. Člověk se základním vzděláním vyjde stát až o tři miliony draž, než kdyby měl střední školu. Tomu můžeme zabránit i spravedlivým přístupem ke vzdělání a podporou dětí i jejich rodin např. prostřednictvím komunitní práce,“ uzavírá vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Lucie Fuková.

První zastávkou bude 5. března Šternberk, poté 2. dubna Pardubice a následovat budou v dalších měsících Jihlava, Ústí nad Labem a další (bude upřesněno).

V případě zájmu o informace nebo o účast na akci, určené především představitelům a představitelkám měst a obcí, se ozvěte: jaroslava.sporkova@vlada.gov.cz (ZR)

Murphy: Evansův zákon: Jestliže zůstáváš klidný, zatímco ostatní ztrácejí hlavu, ... (konec citátu najdete v tajence).

POMŮCKA: MENÁDA, MA, OLE, ORL, TORR	CÍP KABÁTU	VELMI KRÁTKÉ VLNY ZKR.	ROZPOČET ZASTAR.	1. DÍL TAJENKY	KTERÝ SLOVENSKY	ČÁST ÚST	INICIÁLY HERECKY NEDOŠIŠKÉ	TÝKAJÍCÍ SE DECHU ŽEN. ROD	AMBALÁŽE	NÁRAJÍ HOVOR.	SPOUKA	5. BOŽÍ PŘIKÁZÁNÍ	JMÉNO HERECKY FARROWOVÉ	INICIÁLY HERECKY ZEDNÍČKOVÉ	2. DÍL TAJENKY	KOSATEC		
DOBŘÝ VOJÁK ???					JMÉNO HERCE LUKAVSKÉHO								MĚKKÝŠI V LASTURÁCH					
SKLADBA PRO OSM NÁSTROJŮ					NÁZEV ČES. FILMU INIC. HERCE RAŠILOVA								IMITÁTOR ZDENĚK ??? DRUH KRUTY					
POSVÁTÝ ÚKON							OSOBNÍ KOUZLO FOTOGRAFIE HOVOR.							INIC. HERCE IRONSE INIC. HERCE TOPFERA				
	FRANCOVKA	BÝVALÁ JEDNOTKA TLAKU SADY				HUDEBNÍ ŽANR INDIÁNSKÉ ZBRANĚ					AUTONOMNÍ OBL. ZKR. NÁDOBA NA POPEL		TECH. SPRÁVA SLUŽEB AUTORSKÝ ARCH ZKR.					
INICIÁLY FOTBALISTY PANENKY			CHEMICKÁ PŘÍPONA INIC. ZPĚV. ADAMSE		HONY JMÉNO HERECKY KABÁTOVÉ					SNÍŽITÍ POČET SUMERSKÝ BŮH VOD						KÓD SLOVENSKÉ KORUNY		
ŘEKA V PODĚBRADĚCH					NEOBUTÁ UKAZOVACÍ ZÁJMENO				VŘESOVEC. ÚŘAD ZASTAR.							INIC. ZPĚV. SIMONA VYZNAVAČ STOICIZMU		
PRAKTICKÉ CVIČENÍ								HUDEBNÍ NÁSTROJE INIC. ZÁVOD. ENGEHO						SRKNUTÍ SONDA				
INICIÁLY FOTBALISTY KVAŠNÁKA			DRUH KYVETENSTVÍ ROUŠKA				OSLOVENÍ PŘI TYKÁNÍ VLÁDNÍ SDĚLENÍ			INICIÁLY EINSTEINA SPORTOVNÍ DISCIPLINA				VTEKÁNÍ ČES. BÁSNÍK JOSEF ???				
	NA KTERÉ MÍSTO	ČÁST CHODIDLA JM. ZÁVOD. OLSENA				ČNA INICIÁLY ZPĚVAČKY URBANKOVÉ					PŘÍPRAVEK NA ÚPRAVU PRÁDLA VÁBIVÉ						VELKÉ MNOŽSTVÍ	
POD ÚHLEM 90 STUPŇŮ						CIT. CHLÁČHOLENI ROČNÍ OBDOBÍ		UŠNÍ, NOSNÍ, KRČNÍ ZKR. VELKÝ LIST PAPIRU					HUSARSKÝ KABÁTEC INIC. REŽIS. RENČE					
CIZÍ MUŽSKÉ JMÉNO					TEXTILNÍ SUROVINA DVOJZPĚV				HERNÍ ZAŘÍZENÍ DÁMSKÝ KLOBOUK					PŘACÍ ČÁSTICE ZKRESLENÝ VJEM				
BAKCHANTKA						ARTUR DOMÁCKÝ JM. ZPĚV. PŘENOSL.				BRNKnutí CHEMICKÁ ZNAČKA RADONU						ZNAČKA MILAMPÉRU UŽITEK SLOVEN.		
	CELA	MODRÉ BARVY JMÉNO VÝTV. BORNÁ					CHURAVÉ KONČETINY NÁŘEC.					BAROKNÍ PARUKA NÁDOR NA SLIZNICI						
INICIÁLY HERCE AUGUSTY						ZNAČKA PC MONITORŮ STÁT. OBL. ARCHIV		ZN. KILONETONU UKVAPENÉ EXPRES.				DOMÁCÍ ZVÍŘE JALOVCOVÝ ALK. NÁPOJ					ODCHYLKA STŘELY	
SÁNIM ODSTRANIT						CITOSLOVCE PŘEKVAPENÍ HUDEBNÍ ŽANR				INIC. TEXT. OSVALDOVÉ ŽIVOČIŠNÁ POZVATINA			PLEMENO PSA BAVLNĚNÁ TKANINA					
ROZMACH ANGLICKY					AKADEMICKÝ TITUL ZKR. NAPŘÍČ				MLÉKO ANGLICKY LESNÍ ZVÍŘATA					LOV POSLANÝ NA ADRESU				
HOUKAČKY								LÉKARSKÁ TRUBČKA Č. REŽISÉR FLIP ???								CITOSLOVCE SMÍCHU SEVEŘAN		
AGRONOMICKÁ FAKULTA ZKR.			JEDNÁNÍ PŘÍMLAST-NOVACÍ ZÁJMENO				DRUH HMYZU SUKNIČKÁŘ DON ???					TÁČ JMÉNO BÝV. ČIN. VŮDCE						
	PROTIKLAD	POHYB TÁGEM VYZYVAVÉ					POUZE ŘÍDČÍ TRUCKU						HLÁŠKA V KARTÁCH LEHKÉ TOP. OLEJE ZKR.				CITOSLOVCE CHRÁPÁNÍ	
ODVEZENÍ					JEDNOTKY HMOTNOSTI ODVĚTY					INIC. PREZ. LINCOLNA IBSENOVO DRAMA			??? MARIA REMARQUE EL. POŽÁR, SIGN. ZKR.					
SOUČÁST DVEŘÍ					TVRZ OKR. BENEŠOV SKLAD				BLOK DLUHÉ VLNY ZKR.							IN. HERECKY RYBOVÉ MĚSTO ??? DE JANEIRO		
ZNAČKA AMPÉR. ZÁVĚTU			ODSUNUTÍ CITOSLOVCE PODIVU					PŘED-LOŽKA UCTIVAT				GYMNASTICKÝ CVIK TĚSTO NA VYR. CHLEBA				ASI	NEHLUČNĚ	
PŘÍTEL PANENKY BARBIE				A TAK DÁLE LAT. ZKR. DĚLN. TĚL. JED. ZKR.			CITOSLOVCE CVRČÁNÍ PŘÍTEL FRANC.						SVÍŠTĚNÍ ULRICH DOMÁČKY					
	INICIÁLY FOTBALISTY POBORSKÉHO	ODČINIT VINU NEBO ANGLICKY							ZKR. UMĚL. VYS. SKOLY CHEM. ZN. RADIA				STARO-REKOVÉ AKADEMIE VĚD ZKR.					
BANKOVNÍ ÚČET						ARABSKÝ VLÁDCE				SARMAT						ZÁPADO-ČESKÉ MĚSTO		
ZABÍJAČKOVÁ POCHOUTKA							JMÉNO HERECKY HAY-WORTHOVÉ			ŠEDVÝ						FRANCOUZSKÁ PŘEDLOŽKA		

Vyplněnou tajenku nám zašlete nejpozději do 30.4. 2025 na adresu: Alexandra Kocková, SMO ČR, 5. května 1640/65, Praha 4, 140 00. První tři obdrží malý dárek.

Společná radost v zimním čase

Tradiční plesy, veselé masopustní reje, dobročinné tříkrálové sbírky i otužilecké běhy dokazují, že i v zimě se dokážeme společně bavit a užívat si kouzlo místních tradic. Podívejte se na výběr nejlepších momentů, které ilustrují, jak živý a rozmanitý je společenský život v našich obcích. Další fotografie najde pod QR kódem.

Otice

Lužná

Přerov

Brandýs n. L.

Louny

Olomouc

Chlumeck nad Cidlinou

Kroměříž

Díly

Bílina

Olomouc

Česká Lípa

Ústí nad Labem

Milovice

Svítavy

Rychnov u Jablonce

České Budějovice

Milevsko

Přerov

Písek

SMA
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY